

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Odkod kriza miru?

Zunanji minister čehoslovaške republike, dr. Beneš, je v čehoslovaškem parlamentu, kakor smo objavili v prejšnji številki, opredelil 1. 1935 kot odločilno leto, ker bo človeštvo dovedlo do razpota, ki se bo na njem moralo odločiti za vojno ali mir. Isto misel je g. dr. Beneš kmalu nato poudaril v razgovoru z dopisnikom velikega angleškega lista »Daily Mail« ter je hkrati dostavil: »Leto 1935 bo videlo začetek nove krize v Evropi. Bodočo spomlad bo Nemčija z lastnimi vojnimi sredstvi popolnoma oborožena in pripravljena za vojno. Razpolagala bo s 300.000 mož, popolnoma moderno oboroženih. Imela bo tudi težko artilerijo, tanke, strojne puške in plin. Število njenih letal se ceni na 4000. Ne rečem, da bo vojna izbruhnila, izjavljam pa, da bo prihodnje spomlad nevarnost tako velika, da bo evropski mir ali vojna odvisna od slučaja. Samo nemško-francoski sporazum more katastrofo preprečiti.«

Dr. Beneš torej govori o krizi, ki je vzniknila sredi sedanje gospodarske krize, to je kriza miru. Povzročila pa je to krizo Nemčija, odnosno nemški nacionalizem, ki je Nemčijo oborožil ter jo tako pripravil za vojno, da jo more začeti, kadar hoče. Vojaško je Nemčija oborožena z vsemi modernimi sredstvi. S tem je prelomila določbo versajske mirovne pogodbe, ki jo je podpisala. Da bi se odtegnila očitkom pred najvišjo mednarodno ustanovo za obrambo miru, to je pred Zvezo narodov, ji je obrnila hrbet. Tako se je sicer odtegnila mednarodni uradni kontroli, ni pa mogla svojega oboroževanja prikriti očem Evrope, ki pazno zasleduje vsako početje hitlerjevske Nemčije.

Narodni socializem je vzporedno z zunanjim gmotnim oboroževanjem vršil ter tudi izvršil drugo oboroženje, ki je še nevarnejše, to je oboroženje duhov. Temeljni nauk narodnega socializma je: Narodnost čez vse! Nemški narod je prvi na svetu. Nemško plemo je najplemenitejše, je gospodsko plemo, določeno za vladno in nadvladstvo nad drugimi. Kakšnega duha mora ta nauk vzbuditi in gojiti osobito med mladino, ni treba opisovati. Jasno je, da to ni duh miru, marveč duh borbe za »teptane« nemške pravice. Nemški nacionalizem je bil od nekdaj veščak v tem, da je nemško-nacionalne osvajalne nakane predstavljal kot vračanje pravic, ki so se baje Nemcem jemale. Ta nauk je sedaj postal pogla-

vitna točka nemškega narodnega socializma in zato je za svetovni mir veliko nevarnejši kot poprej. Prej ga je izpovedovala ta ali druga nemško-nacionalna pokrajinska stranka, sedaj pa je to geslo in vodilo tistih, ki imajo tretjo nemško državo — sedanjo Nemčijo — v svojih rokah.

Kakšna je vzgoja nemške mladine, ki je organizirana v narodno-socialističnih vrstah, zlasti v napadalnih in v brambnih oddelkih, dokazuje uradno glasilo avstrijskih »Sturmscharen«, ki je nedavno o tem objavilo naslednja odkritja: Napadalni in brambni oddelki nemškega narodnega socializma se vzgajajo, vežbajo in pripravljajo za takozvano »varnostno službo«. V čem je ta služba in nje naloga? Na znotraj — torej v nemški državi — bodo ti odseki izvrševali stvari, ki se z njimi tajna državna policija, ne sme obteževati: to je odstranitev neprijetnih oseb. To nalogo napadalni, odnosno brambni oddelki v Nemčiji že izvršujejo. Vest jim pri tem ne sme nič očitati ter jim tudi nič ne očita, ker so se pri vstopu v to organizacijo iznebili vsake »verske in cerkvene vezanosti« ter so pristali nemške (poganske) vere. Na zunanaj — napram inozemstvu — pa bode njihova naloga, da v tajni zvezi z nemškim zunanjim ministrstvom izvršijo stvari, ki se z njimi to ministrstvo ter vodstvo nemške države ne sme obteževati. V to področje spada odstranitev vodilnih sovražnih državnikov, odstranitev Evrope in Evropejcev.

ki bi mogli nemškemu državnemu voditelju postati nevarni. Tako se bodo neprijetni sovražni državniki ukrotili in evropski prestoli bodo po-

Novi francoski vojni minister general Maurin.

stali poslušni ali pa bodo zrušeni. Ta služba se bo smatrala za posebno čast, ki jo posvečuje nordijski (severni) verski ideal. Kako nevarnost predstavlja jo ti napadalni in brambni oddelki s svojo »varnostno službo« za mir v Evropi, ni treba podrobneje tolmačiti, ker je vsakomur jasno.

Ko razčlenjujemo duha, ki je danes razširjen v Nemčiji ter usidran med nemško mladino, ne smemo zgubiti iz vidika, da osvajalni program nemškega nacionalizma proti Slovanom ni pozabljen ali zapostavljen, marveč da še vedno obstoja ter raste v privlačni moči. Kot dokaz navedem članek v nemški znanstveni reviji (listu), ki je glasilo vsenemških struj ter izhaja pod naslovom »Geopolitik« v Münchenu. V tem članku, ki je izšel v november-ski številki, se opisuje meja med našo državo in Avstrijo ter se poudarja, da sledi ta meja zelo samovoljnim črtam. Mežiška dolina in ozemlje okrog Dravograda tja do Labuda je odrezano od Koroške, med tem ko je izgubila (nemška) Štajerska sploh vse ozemlje, vse obrečje Save in vse neposredno štajersko obrečje Drave, tako da padejo nemška (!) mesta Maribor, Celje in Ptuj pod Jugoslavijo. Ravno tako se je tudi zgodilo s Kranjsko, ki je v srednjem veku pripadala nemški državi in je sedaj prišla, izvzemši to, kar je dobila Italija, pod Jugoslavijo.

Čudom smo se čudili, ko smo brali ta članek, ki je strasten izbruh vse-nemške osvajalnosti in pohlepnosti. Čudili smo se zaradi tega, ker vlada v Nemčiji stroga časopisna cenzura, ki preprečuje objavo vsega, kar narodno-socialističnim mogotcem ni dovolji. Iz navednega članka veje revizionističen duh, ki hoče Avstrijo priklopiti Nemčiji za to, da se izvede vsenemški osvajalni program proti Slovanom, predvsem proti Slovincem in Čehom. Temu duhu daje narodni socializem novo pobudo. Radi tega nam je jasno, zakaj bi gotovi elementi v naši državi tako radi videli narodno-socialistični kljukasti križ na Karavankah. Iz tega pa tudi vsakdo jasno vidi, odhod prihaja kriza miru v Evropi.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—
polletno Din 16.—
četrtletno Din 9.—

Mnogoletna izkušnje

nam potrjujejo, da je **PLANINKA** zdravilni čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker izhajajo njegove sestavine iz znanstvene in deloma tudi iz ljudske medicine. **PLANINKA** čaj Bahovec je dober regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. Radi tega učinkuje 6—12 tedensko zdravljenje s **PLANINKA** čajem izredno dobro:

- pri slabi želodčni prebavi in zaprtju,
- pri slabem in nerednem delovanju črevesja in napetosti telesa
- pri omotici, glavobolu, nespečnosti in zgagi,
- pri obolenjih sečne kisline in hemoroidih (zlati žili),
- pri obolenju jeter,
- pri nervozi in živčnih boleznih.

Zahtevajte v lekarnah izrecno **PLANINKA** čaj **BAHOVEC** za Din. 20.— paket, ki vsebuje samo tedaj pravi **PLANINKA** čaj, kadar je paket zaprt in nosi naslov proizvajalca: 1129

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Reg. S. br. 14212.
10. VII. 1934.

V NAŠI DRŽAVI.

Pritožba naše države pri Društvu narodov. Dne 17. novembra je poročal naš zunanji minister g. Jevtič ministrskemu svetu o dosedanji preiskavi o marsejskem atentatu, ki pa še ni zaključena. Ministrski svet je odobril Jevtičev predlog, da se bo naša država pritožila pri Zvezi narodov v Ženevi, ker nočejo: Italija, Avstrija in Madžarska izročiti glavnih in vodilnih krivcev marsejskega zločina. Sedanje zasedanje Društva narodov, ki bo proti koncu novembra, bo izredno kratko in ker še ni preiskava o umoru našega kralja zaključena, bo gotovo osvojilo Društvo narodov predlog, da se preloži razprava o marsejskem atentatu do prihodnjega zasedanja v januarju 1935 in bo to vprašanje takrat prva točka dnevnega reda. Letos novembra bodo obravnavali v Ženevi vprašanja, ki se tičejo plebiscita v Posarju, ki bo meseca januarja 1935 in bode odločil pripadnost tega ozemlja k Franciji ali nazaj k Nemčiji, kamor je pripadalo pred prevratom.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Otvoritev romunskega parlamenta. Dne 12. novembra je bila otvoritev romunskega parlamenta k rednemu zasedanju. Ob tej priliki je imel kralj Karol prestolni govor, v katerem se je spomnil v prisrčnih besedah svojega pokojnega svaka in našega kralja Aleksandra I. in pa častnega državljana Romunije, rajnega francoskega zunanjega ministra Barthouja. Ob koncu govora je naglasil kralj, da bo vodila Romunija tudi za naprej politiko zvestobe in prijateljstva s svojimi zavezniki.

Razno iz Avstrije. Avstrijski kancelar Schuschnigg se je pripeljal dne 15.

novembra v drugič k Mussoliniju. Pred kratkem se je mudil v Rimu madžarski ministrski predsednik Gömbös. Ti obiski najvišjih osebnosti Madžarske in Avstrije bi naj dovedli do tesnega sodelovanja med Italijo, Avstrijo ter Madžarsko. — Avstrijska vlada je spustila v javnost načrt državnega proračuna za leto 1935. Izdatki proračuna so po tem načrtu 1.993.990.000 šilingov, dohodki 1.880.550.000 šilingov. Torej je primanjkljaja 111.340.000 šilingov. Povišani so izdatki za vojsko in znašajo 232.470.000 š. Od te svote odpade na vojaštvo 115.910.000 š, policijo 67.910.000, žandarmerijo 37.540.000 in na pomožne čete 12.056.000 šilingov.

Krog vladne krize v Belgiji. V Belgiji je došlo do ostavke vlade, katero so tvorili katoličani in liberalci. Kralj je poveril mandat za sestavo nove vlade katoliškemu voditelju in dosedanjemu zunanjemu ministru Jasperju, ki bi naj sestavil koncentracijsko vlado z katolikov, liberalcev in socialstov. Radi raznih ovir je Jaspar vrnil mandat, katerega je poveril kralj bivšemu ministrskemu predsedniku Theunisu.

Delna vladna kriza na Španskem. V španski vladi je izbruhnila delna kriza, ker je odstopil zunanji minister Sampar, kateremu očitajo krivdo na dogodkih zadnjih revolucionarnih poskusov v Španiji.

Komisar za zunanje zadeve sovjetske Rusije Litvinov bo zamenjan. Sedanji sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov mora podati ostavko. Njegov odstop bo sprejet po njegovem povratku iz Kovna in iz Ženeve. Na njegovo mesto je postavljena, tako se poroča, kandidatura Tamonjakova, ki je pristal sprejembe zunanje politike sovjetske Rusije v Evropi. Če pride zares do takšne spremembe, se bo sovjetska zunanja politika spremenila v tej smeri, da se poglobijo med Poljsko in Rusijo prijateljski odnosi in da se doseže čim tesnejše zblizanje med Rusijo ter Nemčijo.

v povse krščanskem duhu: 4 njegovi sinovi so že katoliški duhovniki, 3 pa še študirajo v semeniščih. Tudi hči Elizabeta je odlično katoliško vzgojena ter globoko pobožnega duha. Ko ji oče omeni Lurd, odgovori Elizabeta: »Trpim, povse vdana v božjo voljo! Naj se zgodi njegova volja!« Ker pa jo je oče ponovno opomnil, naj gre v Lurd, je izpolnila njegovo željo. Leta 1932 se je odpeljala v Lurd, kamor je dospela do smrti slaba in utrujena. Pri sv. maši, ki se je je udeležila, je v svoji veliki nesebični pobožnosti molila najprej za starše, brate in sestre, in naposled na izrecen opomin očeta — tudi za sebe. Ko je prejela sv. obhajilo, je začutila nepopisno ugodje ter zapazila, da je zdrava. Zdravniški urad v Lurdu je izjavil, da je v tem slučaju ozdravljenje z naravnimi sredstvi izključeno, da je torej pripisati nadnaravni božji moči.

Iz protestantizma v katoliško duhovstvo. Dogaja se, da nekateri ljudje odpadejo od katoliške vere ter se pridružijo drugi cerkvi. Razlog za to je po navadi ali ženitev, odnosno možitev, ali pa politika. Niso torej merodajni verski razlogi. Ako pa kdo od druge strani pride k nam, vstopi v katoliško cerkev, ga je nagnil k temu velevažnemu koraku zgolj verski razlog, ne pa kak zemeljski ozir ali materielen dobiček, ker je s takim korakom navadno združena zguba službe in plače in drugi slabi nasledki. Število spreobrnjenec se veča od leta do leta zlasti v Angliji in Severni Ameriki. Znamenit je primer profesorja Ivana Stauntona, duhovnika protestantovske cerkve. Rojen je bil leta 1864 v Adrianu (v državi Michigan v Zedinjenih državah Severne Amerike), leta 1890 je postal rudniški inženier, potem profesor matematike in latinščine, 1892 postal duhovnik protestantovske cerkve, 1901 protestantovski misijonar na Filipinskih otokih v Tihem ali Velikem Oceanu, ki so kolonija Zedinjenih držav. Študirajoč razne vere, je spoznal, da je katoliška edino prava. Star 66 let, je leta 1930 vstopil v katoliško cerkev in star 70 let je letos v 71. letu svojega življenja bil posvečen za katoliškega duhovnika. Zanimiv primer, kako Bog vodi človeka iz zmote v resnico, iz katoliške vere v katoliško duhovstvo. Predpogoj pa je, da se človek milosti božji ne ustavlja, marveč da jo prejema ter z njo sodeluje.

Boljševiški božič. Ruski komunisti so odpravili vse nedelje in praznike. Nimajo pa nobenega nadomestila za krščanske praznike, zlasti ne za glavne praznike, ki so nekako zrastle z

Ozdravljenje v Lurdu. Iz poročil, ki jih prinaša lurski list »Journal de la Grotte«, danes nasleden slučaj: 26letna gospodična Elizabeta Frateur je leta 1925 težko obolela. Nekaj mesecev je morala ostati v nekem aparatu brez

vsakega gibanja. Potem je nekoliko ozdravela. Leta 1930 pa je njena bolezen izbruhnila še z večjo silo. Dobila je celuloidni oklep, ki je v njem morala negibno ležati v vodoravnem položaju. Tako so pretekla tri leta v težkem, včasih vprav strašnem trpljenju. Oče jo je opozoril na Lurd. Sam globeke vere (po svojem poklicu vseučiliški profesor v Lovanju v Belgiji), je svoje otroke, ki jih je imel 14, vzgojil

Kraljeve slike.

Slika Nj. Vel. kralja Petra II. v velikosti 23—31 cm, ki jo je naslikal Božidar Jakac, je že gotova in se jo dobi za ceno 15 Din v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ljudskim čuvstvovanjem, da tvorijo del ljudske duše. To velja pred vsem o ložičnem prazniku, ki je ožarjen s čudovito, nenadomestljivo poezijo. Boljševiški poglavarji so si izmišljali razne nadomestke, ki pa niso mogli prodreti do ljudske duše. Sedaj, ko se bliža advent = priprava na Božič, priporočajo boljševiški komandanti takozvani »proletarski božič«, ki naj bi nadomestil »meščanskega«. Proletarski božič bi naj bil praznik »rdeče domačnosti«. V Moskvi so otvorili poseben bazar (trgovine), kjer se prodajajo darila za otroke. Kako naj se obhaja ta praznik »rdeče domačnosti«, o tem so že izšli poluradni predpisi. Po teh navodilih se morajo vsi člani družine zbrati doma. Mati mora skuhati dobro jed, otroci pa naj se z balalajkami in kitarami zberejo okoli mize. Ko se do dobra najedo (kolikor je to v Rusiji mogoče), naj zasvirajo s svojimi instrumenti ter zapojejo revolucionarne pesmi. Ko je ta »družinski koncert« končan, pa se začne ples. Čim boljša so jedila, ki z njimi starši postrežejo otrokom, čim lepša so darila, tem lepši bo tudi »družinski koncert« in tem živahnejši »družinski ples«. S takšnim

»proletarskim božičem« boljševiki kajpada ne bodo izpodrinili krščanskega Božiča iz duše ruskega ljudstva!

Tridnevni tečaj zaprtih duhovnih vaj pri sv. Jožefu nad Celjem se začne: v torek dne 11. decembra za fante; v sredo dne 26. decembra, na Štefanovo, za dekleta. Fantje in dekleta, lep čas in lepa priložnost za duhovno obnovo in okrepitev se vam nudi! Torej pridite v prav obilnem številu! Agitirajte pri drugih! — Začetek vsakokrat ob 6. uri zvečer imenovanega dne. Prijavite se pravočasno! Priložite znamko za odgovor. Vzdrževalnina za tri dni znaša 75 Din. Pri tej priložnosti opravite tudi lahko molitve in obiske za svetoletne odpustke!

Nesreče.

Vsled padca enega — dva poškodovanca. V Košakih pri Mariboru je obiral jabolka Ivan Štok. Pod jablano je stal poštni poduradnik Maks Krajnc. Štok je padel z lestve precej visoko naravnost na Krajnc. Oba omenjena sta dobila tako znatne poškodbe, da so ju morali oddati v bolnico.

Avtomobilska nesreča. Huda avtomobilska nesreča se je pripetila dne 15. novembra na cesti pri Lipnici. V Jugoslaviji bivajoči knez Edvard Windischgrätz je peljal v avtomobilu iz sanatorija v Gradcu svojo ženo Aleksandro in 10 dni starega otroka. V Lipnici je zadel v knezov avto motocikel. Avtomobil se je prevrnil v jarek in knez ter kneginja sta se precej poškodovala — otročiček je pa padel pri močnem sunku v občestni jarek in ostal nepoškodovan. Oba ranjenca so odpeljali nazaj v Gradec.

Viničarija pogorela. Ogenj je upepelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje viničarije posestnika Franca Petka v okolici Ptuja. Ogenj je napravil 30 tisoč Din škode. Zavarovalnina je samo delna.

Smrtna nesreča prevžitkarja. V Stopnem pri Makolah je padel pri nakladanju listja z voza 60letni prevžitkar Martin Dvoršak in se ubil.

Nevaren plaz. Iz St. Jurija ob južni žel. poročajo: V Šibeniku pod Rifnikom ob novi banovinski cesti je zadnje močno deževje tolikanj razrahljalo zemljo, da se je utrgal v Šibeniku plaz, ki je odnesel in porušil hišo posestnika Lovrenca Kovača, po domače Špičeka. Ljudje so se zbežali pravočasno iz ogrožene hiše. Dne 13. novembra je porušil nov plaz pred dvema letoma zgrajeno

gospodarsko poslopje. Živino so še odgnali pravočasno. Resno ogrožena je tudi domačija posestnika Klajnšeka. Plaz je odnesel 30 m novozgrajene banovinske ceste. Celo staro cesto je zasulo in jo odneslo v potok. Uradna komisija, ki je pregledala kraj nesreče, je odredila, da morajo izprazniti svoje hiše in gospodarska poslopja še ostali posestniki ob potoku Fozarica, ker je nevarnost, da bi znali ponovni plazovi ta potok povsem zaježiti. Uboji in vsega pomilovanja vredni ljudje so v največji stiski in bojazni, ker ogroža plazovje veliki del Rifnika.

Najdena smrtno ponesrečena turista. Poročali smo že, da pogrešajo od 28. oktobra turista 24letnega bivšega mornariškega strojnika Jožefa Jezeršeka iz Šiške pri Ljubljani, in 22letno posestniško hčerko Emo Černičevo iz Ljublj. Streliške ulice. Omenjeno nedeljo bi se naj bila podala v Kamniške planine večja družba, a končno sta res nastopila pot samo Jezeršek in Ema. V nedeljo dne 28. oktobra je bilo lepo vreme, v pondeljek gosta megla in sneženi vi-

harji. Planinca sta hotela z Velike Planine na Konja, Planjavo, Okrešelj in Krvavec. Vrnila se nista več in starši obeh so se obrnili do kamniške podružnice Planinskega društva, ki je začela iskati po svojih članih pogrešana. Ekspedicija je naletela na oba mlada človeka med Kamniškim sedlom in Okrešljem, kjer je zapazila, kako gledajo izpod velikega kupa snega kosi obleke. Po legi trupel so dne 16. novembra dognali, da sta zašla mlada hribolazca na previs, kjer se jima je sneg udrl, sta padla v globino in na nju se je usul snežni plaz. Planinca sta se pri padcu napol ubila in povrh ju je zadušil sneg. Družini smrtno ponesrečenih sta hudo prizadeti.

Ogenj upepelil dva kozolca. V Pečah pri Moravčah na Kranjskem je pogorel sredi noči kozolec posestniku Zupančiču v Goričanah. Zgorelo je s poslopjem 30.000 kg krme. — Zgodaj zjutraj se je pojavil požar s kozolca posestnika Pošeka iz Peč. Zgorel je kozolec s krmo in z vozovi. Gasilcem in deževnemu vremenu gre zasluga, da ni prišlo v zadnjem slučaju do večje požarne nesreče.

Podrta bukev mu je stisnila prsni koš. Družinski oče Judež, ki stanuje v Podgradu pri Novem mestu, in ki se je vrnil pred kratkem iz Holandije, je podiral v gozdu bukve za drva. Nasekana bukev je nenadoma padla, je stisnila Judežu prsni koš tako, da je dve uri po nesreči izdahnul.

Razne novice.

Neznan utopljenec. V Orešju pri Ptujju je naplavila Drava dne 8. t. m. truplo neznanca, ki je bilo že kake 3 tedne v vodi. Osebnost utopljenca še ni ugotovljena, ker je bil brez vsake listine. Star bo kakih 45 let, ima v gornji čeljusti dva zlata zoba, kostanjeve lase in je bil črno oblečen.

Žrtv lovske nepazljivosti. Posestnica Roza Šajher z Orehovega vrha pri Gornji Radgoni je spravljala listje iz gozda. Dobila je iz lovske puške vsled neprevidnosti šibre na treh mestih v telo. Dne 13. t. m. je hotela poiskati zdravniško pomoč v Gornji Radgoni, a se je zgrudila mrtva pred zdravnikovo hišo. Zadeva je v sodni preiskavi.

V zadnjem trenutku preprečena nesreča. Franc Sovinek iz Gaberja pri Celju se je vračal s svojim tovornim avtomobilom v garažo, ki je ob savinjski železniški progi v Gaberju. Radi goste megle Sovinek ni opazil rdeče luči na spuščeni železniški zapornici. Avto je zadel v zapornico, jo zlomil in obstal na progi. V tem trenutku je privozil iz Celja savinjski večerni vlak. Na

Sedaj v mrzlih dneh potrebuje človek izdatnejše in krepkejše hrane, da ostane telo odporno proti prehladam in boleznim. Zato je priporočljivo, da zajutrkuje **Mirim kakao**, ki je zelo hranljiv in okrepuje. Zavitek **Mirim kakao** za štiri osebe velja samo 1 Din.

srečo je zapazil strojevodja avtomobil na tiru, je ustavil vlak in je preprečil v zadnjem hipu veliko nesrečo.

Tatovi se klatijo po Savinjski dolini. Zadnje dni se je pojavljala na več krajih v Savinjski dolini tatinska tolpa in so ljudje iz strahu sami zastražili svoje domove. Pri g. Godiclu, meščanskošolskemu učitelju v Celju, ki stanuje v Petrovčan, so ukradli štiri zimske suknje. Takoj nato v neki trafiki precejšnjo množino tobaka in denarja. V Drešnji vasi so grozili skozi okno 80letnemu vpokojenemu učitelju Jeretinu s samokresom in zahtevali, naj jim izroči denar. V Žalcu so hoteli vlomiti pri veleposestniku Robleku dvakrat in krasti, pa so jih pregnali.

Našel se je večji zaboj na poti iz Maribora k Sv. Lenartu. Lastnik naj se zglaš v upravništvu našega l'sta.

Blaznikova »Velika pratika« za leto 1935 je izšla letos že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani. 1036

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« vedno prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Obžalovanja vredni slučaji.

Obesil se je v Mariboru v magdalenskem parku 36letni skladiščnik Jakob Kretzenbacher.

Strašna družinska žaloigra. Dne 10. novembra je našel pastir iz Smolincev pri Cerkvenjaku v župniji Sv. Anton v Slov. goricah v vodni mlaki truplo posestnika Janeza Bračeka z močno razbito glavo. Ubiti je bil pijanec, je zabodel na smrt že očeta svoje žene in

Angležinja Nita Rossly hoče prevoziti na kolesu: Evropo, Afriko, Avstralijo in Novo Zelandijo

Vojaške parade v Parizu ob 16letnici premirja, s katerim je bila končana svetovna vojna.

je bil obsojen radi prekoračenja silobrana samo na tri mesece. Bil je tudi radi tatvine ter nasilstev že predkaznovan. Sum uboja je padel koj na ženo Nežo Braček in njeno hčerko Klaro. Prijeta žena je tudi priznala, kako je došlo do strašnega dejanja. Dne 9. nov. sta se podali žena in hči Klara v klet, kjer sta mleli na žrmlje. Braček je prišel za ženskama, ju zmerjal ter psoval po stari navadi, ker je bil prepričan v Bračkovih hiši vsakdanji gost. Razljuteni mož je odšel iz kleti proti listnjaku. Žena Neža se je splazila za njim, pobrala kramp in udarila z njim moža po glavi. Po udarcu je šla nazaj v klet in povedala hčerki, kaj je storila. Obe sta vzeli luč in šli k mizarški delavnici, kjer je mož navadno nočeval ter sta čuli iz nje hropenje in stokanje. Mati je dala hčerki luč, zopet vzela težki kramp, se podala v delavnico in

udarila še parkrat po glavi onesvečenega moža. Mrtvega sta zavlekli ženski v mlako, šli domov in zabrisali po možnosti krvave sledi. Orožniki so našli okrvavljen kramp, krvave sledi in sveže pomit pod v delavnici. Strahovito krvavo zadevo preiskuje sodišče pri Št. Lenartu, ki je hčerko Klaro že izpustilo. V preiskovalnem zaporu je bil poleg žene Neže še njen brat J. Brennholz, ki zanika vsako krivdo in je moral v preiskavo, ker ga je Klara obdolžila, da bi naj bil pomagal ženskama odnesti iz delavnice ubitega. Ob času zločina je bil Brennholz doma, je zvedel za krvavo dejanje od drugih in je sigurno povsem nedolžen. Ljudje obsojajo najostreje ogabno dejanje, kakoršnega že dolgo ni bilo v Slovenskih goricah.

Nečloveški sin pred sodniki. Pri Smo-diševih v Domajncih v Prekmurju so

Obletnica samostojne Poljske. Maršal Pilsudski prisostvuje paradi čet.

bili na dnevnem redu družinski prepri. Na domu oženjeni sin Franc Smodiš se je pogostokrat sprl s svojo 72letno materjo Ano. Dne 29. septembra letos je prišlo med materjo ter sinom do prepira v kleti. Jezi udani sin je stekel po puško, ustrelil mater in se je nato sam javil orožnikom. Dne 14. novembra se je zagovarjal obtoženi ubijalec pred mariborskimi sodniki, da je imel v kleti spravljeno puško, je hotel orožje odnesti drugam, a se mu je sprožila in je zadel naboj po nesreči mater. Franc Smodiš je bil obsojen na triletno ječo.

Žalostna bilanca fantovskega pretepa. V Prvencih pri Ptujju so se v noči sprli in stekli fantje iz raznih krajev. Po pretepu so obležali trije tako močno ranjeni, da so jih morali spraviti v bolnico v Ptujju, ker imajo od nožev in sekir prizadane rane in poškodbe.

Vlom. V noči od 15. na 16. novembra je bil izvršen vlom v trgovino Leopolda Brudermanna v Slovenskih Konjicah. Vlomilec je odnesel precej manufakturnega blaga in tobaka.

Žalostna posledica družinskega prepira in pretepa. V Št. Janžu v občini Teharje imata posest 77letni Tomaž Vičec in njegova 71letna žena. Pri starših je živel tudi 22letni sin Matevž. Oče in sin sta se najprej sprla, nato sta se še zgrabila in padla oba na tla. Ko je videla mati ravs in kavs, je odbrzela v hlev po železne grablje in je lopnila z njimi svojega moža Tomaža dvakrat po glavi. Udarjeni se je onesvestil in podlegel pretresu možganov. Orožniki so zaprli mater in sina.

Vlomilci na delu. Neznanci so vlomili pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini v trgovino Jakoba Grilca. Odnegli so blaga za 10.000 Din. Isto noč in isti uzmoviči so poskušali vlom v usnjarno trgovca Straška pri Sv. Križu. Vsled ropota se je lastnik prebudil in je prepdil lopove s strelom. Strašku so odnesli le nekaj kož.

Radi kokošjega prepira ubil soseda. Anton Primožič, 55letni posestnik v

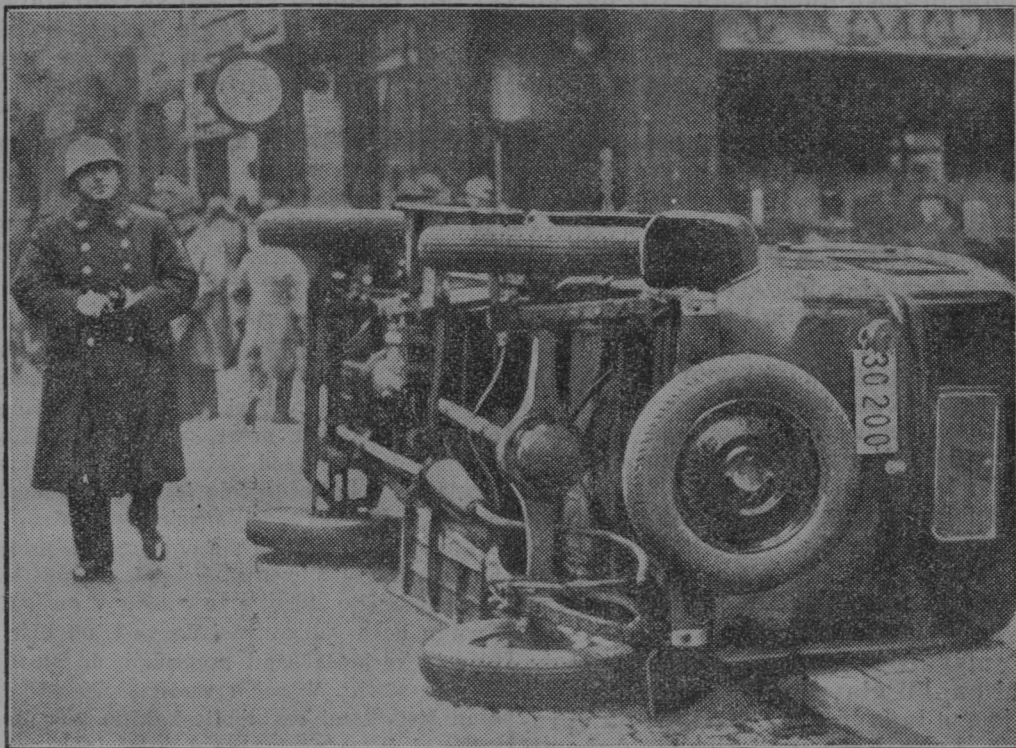
Podslivnici pri Cerknici na Kranjskem, je udaril letos dne 6. avgusta med preprom soseda Jožefa Primožiča z motilko po glavi, da mu je prebil lobanjo in je udarjeni podlegel poškodbi dne 16. avgusta v ljubljanski bolnici. Soseda se nista razumela zaradi kokoši, ki so prehajale z enega dvorišča na drugega. Omenjeni uboj je obravnavalo ljubljansko sodišče dne 14. novembra in je bil Anton Primožič obsojen radi uboja v razburjenosti na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora.

Štiri strele iz različnih smeri je dobil posestnikov sin Miha Kostrevec iz Briške vasi pri Št. Jerneju na Dolenjskem. Težko ranjenega so spravili v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji p. Novem mestu.

Slovenska Krajina.

IZ VELIKE PRLEKIJJE.

O Prlekiji se je že mnogo govorilo in pisalo. Knjige iz leta 1850 in okoli potegujejo njeno mejo do Sv. Urbana pri Ptujju, segala pa je deloma tudi do reke Drave pod Vurbergom. Njen vzhod in začetek je bil nekje v Medžimurju. Njena južna soseda je bila Lükova dežela. Ime Prlekije ne pride od vzhodno-slovenskega narečja vobče, ampak od besede »prle«. Prle, to Prleka da, ne pa: ša, šo, šou, išo itd. Kakor je Štokavec od što, Kajkavec od kaj, tako je Prlek od prle. Kdor govori prejt, ali se podpiše Perlek, ta je pravi Prlek nejl Mala Nedelja je gospodovalka Male Prlekije. Velika Prlekija pa je na severni strani Mure. Cele Prekmurje govori in

V belgijski prestolici v Brüsslu so stavkali avtotakslerji. Stavkarji so enostavno preobrnili avtomobile onih šoferjev, ki se niso hoteli udeležiti stavke.

Rodovitnost plevela.

Boj proti plevelu, ki odvzema koristnim rastlinam luč in tla, je eden izmed osnovnih pogojev razumnega obdelovanja zemlje. Ta boj je potreben že zato, ker kaže plevel takšno rodovitnost, kakršne koristne rastline niti od daleč ne morejo razviti. Za primer vzemimo zlatico, ki požene skoraj 3000 cvetnih glav, v njih pa po 340 plodov, kar daje letno kakšnih 800 tisoč semen od same rastline. Regrat ima v vsakem semenskem mešičku kakšnih 300 semen. Ker razvije vsaka rastlina letno najmanj 10 semenskih mešičkov, daje najmanj 3000 semen. Marjetica razvije kakšnih 12.000 semen,

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Zaročenki sem zaupal, da moram po pogodbi še enkrat na iskanje zakopanih ter skritih zakladov. Cilj tretje ekspedicije je primeroma bližji in brez vsakih predvidenih nevarnosti. Zasluzek pri tretji ter zadnji ekspediciji bode povzdignil moje dosedanje precejšnje premoženje toliko, da se bom lahko celo odmerjeno mi življenje posvetil družini brez izvrševanja inženerskega poklica.

Prihodnje leto, koj po vrnitvi s tretjega potovanja, ki bo mogoče trajalo samo par tednov, bo poroka, ženitovanjsko potovanje in uživanje krščanske ljubezni v družini, kateri ne bo treba skrbeti, kaj bo jutri.

Moja ljuba je bila zadovoljna s predloženim načrtom, saj si ji je obetalo blagostanje, kakor malokateri v hudih poveljnih časih.

III. del.

Marca leta 1927 bi nas naj popeljala družbena jahta »George Washington« proti skriva-

liščem ter najdiščem novih zlatih zakladov na Cocos-otočju. Par mesecev pred odhodom smo se morali poučiti, kaj da hočemo odkriti in kako ozadje ima zagonetno bogastvo. Družba je zbrala ter nam predložila vso znano gradivo, ki se je le količkaj nanašalo na zadevo z zlatim zakladom na Cocos otokih.

V naslednjem hočem tudi jaz podati kratek pregled vsega, kar je potrebno za boljše razumevanje naše tretje ekspedicije, ki bi naj tvorila zaključek mojih raziskovalnih potovanj in bi naj kronala moj vstop v srečo družinskega življenja.

Blizu sto let je minulo, odkar je šel v zgubo zaklad južnoameriške države Peru. Mnogo ekspedicij je bilo odposlanih, da bi izsledile to premoženje, a uspeh je izostal.

Leta 1831 je izbruhnila v Peru vstaja, ki je po južnoameriških republikah bolj vsakdanja prikazen.

Vojaški upravitelj peruanskega glavnega mesta Lima, katerega so stiskali revolucionarji, je pustil naložiti ogromni državni zaklad brezmejne vrednosti v noči ter megli na ladjo »Mary Dier«. Kapitan ladje Thompson je prejel od upravitelja zapečaten ovoj, katerega je smel od-

piše prle, ali pa le z majhnimi izpremembami, nikdar pa: pred ali prejt. Sobota je vladarica Velike Prlekije. Kakor povzamemo po novjšem tisku, prebiva toder 100.000 ljudi: domačini, cigani, prišleki, apostoli in romarji, ki so menda najzadnji marš, ako še jih več ne natiskajo. Tem romarjem pa se je dalo tudi zahtevano ravnanje v Veliki Prlekiji: tukaj da je narod, ki s pesnico udrapi po lažeh tistih, ki bi radi lagali, da domačini zahtevajo več pravic za sebe, kakor za prišleke. Dopisnik pa pravim, da ni treba pesnice, ker teh laži ni. Dalje se piše, da neki tisti apostoli v Veliki Prlekiji v 15 letih vladanja niso mogli doseči, da bi jim narod veroval: Jugoslavija je naše odrešenje. Dopisnik pa sem mnenja, da take izmišljenosti zanikajo naše osvobojenje in naše ujedinjenje. Pri nas gotovo velika večina veruje, da je Jugoslavija naše odrešenje in zna, da drugi ne bi bili naše odrešenje. Rabski Slovenci, ki so ostali pod Ogrji, nam pravijo, da smo blaženi, ki smo v Jugoslaviji.

»LJUDSKA PRAVICA.«

Pred kratkim je začel izhajati pri nas nov časopis »Ljudska pravica«. — List hoče biti namenjen v prvi vrsti našemu kmetu in delavcu, ki preživljata hude čase gospodarske stiske in nujno potrebujeta pomoči in nasveta. Čuti se, da je naš človek brez dobrega in njemu primerne lista. To vrzel je hotel izpolniti novoustanovljeni časnik »Ljudska pravica«, kar je skušal pred leti »Novi čas«, ki je pa bil kmalu — potem, ko je zašel v revolucionarno smer — od oblasti prepovedan.

Pomagati našemu kmetu in delavcu, to bi naj bil glavni cilj novega časnika. To je vse lepo in prav, nastane pa vprašanje, kako hoče novi list izpolnjevati svojo nalogo. Iz dosedanje vsebine in sodelavcev smemo upravičeno sklepati, da sledi ta list v svetovno-nazornem

pogledu »Našemu času«. Tako med drugim hudo napada špansko vlado, ki je s silo zatrla upor španskih delavcev, ki so bili nahujskani od komunističnih vodij in podpirani iz Moskve. Tega novi list ne pove in ravno tako molči, da so ti uporni delavci v prvi vrsti morili duhovnike, skrunjali in poridrali cerkve in samostane, da so meso ubitih duhovnikov postavljali v izložbe in ga prodajali za »svinjsko« meso itd. Kruto napada »Ljudska pravica« špansko vlado, ki je tako početje zatrla ter krivce primerno kaznovala. Dalje zdaj lahko sodite sami!

Kmetje in delavci! Bodite previdni! List, ki odobrava preganjanje kristjanov pod krinko delavskih pravic, ni vreden, da bi ga brali in razširjali! Berite in podpirajte rajši krščanske liste, ki tudi obsojajo vse, kar se vam slabega zgodi, ki vam pomagajo še bolj v vaših težavah in nadlogah, a vam ne trgajo iz vaših src vere in ne netijo sovraštva do Cerkve.

Berite in širite »Slovenskega gospodarja« med našim ljudstvom, v njem potožite svoje težave in on vam bo radevolje dajal nasvete in pouk v vseh vaših težavah!

J. Š.

Resnici na ljubo! Dr. Sonc, ki je zdravil bolnike v Odrancih, je poslal svojemu šefu v Ljubljano poročilo, v katerem med drugim pravi, da so hiše v Prekmurju iz blata in slame, da je v istem prostoru kuhinja, spalnica in hlev, da so povsod ilovnata tla, da kot prehrana velja le koruza, da je preveč komarjev, muh itd. (To poročilo je prineslo »Jutro«.) G. doktor, veliko krivico ste nam storili. Kdor je bil že kedaj v Slovenski Krajini, se čudi takšnemu poročilu. Pridite še enkrat v našo Krajino in bova šla od vasi do vasi, od hiše do hiše in se boste sami prepričali, da ste nam krivico storili. V naših vaseh s 100—150 hišnimi številkami res dobite kakšno hišo iz zemlje, ki je pa ne boste od daleč ločili od zidane, Vaše poročilo pa dela vtis, kakor da bi bile vse hiše iz blata in slame. Po Vašem poročilu izgleda, kakor da bi mi marsikod mir-

no spali ob kaki kravi ali svinji. Pravite, da je marsikod tako. Bil sem skoraj že v vseh naših vaseh, a kaj takega še nisem videl. Ne smelo bi se trditi, da je to marsikod, četudi bi kaj takega kje videli, pa sem prepričan, da takih prilik v naši Krajini ni. Iz opisa v »Jutru« sem dobil vtis, da poročate za celo Prekmurje. Za prehrano služi baje le koruza, ker vse druge pridelke prodajo. Tudi to ne odgovarja splošno dejanskemu stanju. Veliko koruze je res v krajih med Hotizo in Dokležovjem, pa tudi v teh vaseh služi kot prehrana: pšenica, rž, fižol, ajda, proso, krompir in seveda tudi meso ter koruza. Na takozvanem Ravenskem (okrog Sobote) pa naši kmetje pridelajo toliko pšenice, da je v mnogoterih krajih ni toliko videti. In tukaj res pšenico prodajajo, ker je vse ne morejo porabiti, koruza pa v teh krajih služi predvsem kot živinsko krmilo. Hodil sem kot dijak v mnogih krajih Dravske banovine in v več krajih videl kruh, katerega naš kmet ne bi postavil na mizo. Tudi tla niso povsod ilovnata (zunaj na polju že), komarjev pa je tudi drugod dovolj. Kdor še ni bil pri nas in je čital Vaše poročilo, dobiva vtis, da stanujemo in živimo kakor na albanski meji. Naše razmere, pravite, da se niti ne dajo primerjati gorenjskim. Nismo bogataši, ni nas sram priznati, da nas revščina teži, čeprav plačujemo zelo veliko davka. Če ste na Gorenjskem na boljšem, blagor vam! Pri nas bode res treba še marsikaj storiti v zdravstvenem oziru, pa ravno tako tudi marsikod druge v naši banovini.

Pozabljenost. Nekateri so pozabili čestitati ob neki priliki, ali pa niso hoteli. Vsi ti zamudniki so dobili v podpis čestitko, ki jo naj vrnejo na označen naslov. Želimo le, da bi se dosti teh podpisov nabralo.

Turnišče. Časopisi so prinesli novico, da bo prišla k nam učiteljica gđc. Zahnfuchs Julija od Sv. Ane v Slov. goricah. Toda gđc. Zahnfuchs k nam ne bo in, kakor čujemo, je nastopila že svoje službeno mesto na Hotizi. — Med našim učiteljstvom sploh ni bilo letos nobene spremembe.

Turnišče. Odkar se je izvršila regulacija rečice Ledave, čutijo naši travniki po leti precejšnjo sušo in na jesen, ko nastopa obilica dežja, se kaj kmalu preplavijo z vodo. Tako

preti šele daleč na odprtem morju. Zavitek je vseboval natančna navodila glede cilja ladje in varnostnih odredb, katere bi naj ukrenil kapitan v zaščito zaklada.

Kapitan Thompson je bil hraber morski medved in eden najbolj zanesljivih mož v službi peruanske republike. Svojo nesebičnost je že bil dokazal v najbolj nevarnih položajih. V tem slučaju je bila skušnjava prevelika. Kepe zlata so se nahajale v njegovi neomejeni oblasti. Vlada, ki mu je bila izrcčila v varstvo zaklad, se je nahajala v obupnem boju za obstoj. Vsaka ura bi jo bila lahko strmoglavila ter uvedla dolgovezne nemire, kojih izid je bil negotov.

Thompson se je odločil po dolgem oklevanju, da bo postopal v tem slučaju na svojo lastno pest. Dal je povelje, naj zadržita ladja v smeri proti Cocos-otočju (v Tihem Oceanu, ne daleč od severno-zapadne obale Južne Amerike). V majhnem zalivu omenjenih otokov se je usidrala jadrnica. Državni zaklad so prenesli na kopno in ga zakopali med razvaline starodavnega svetlišča.

Na nadaljni vožnji je obstreljevala Thompsonovo ladjo »Mary Dier« francoska križarka »Espeigle« in jo je tudi potopila. Kapitan Thompson je ušel smrti v zadnjem trenutku. Francozi niso izročili ujetnika peruanskim oblastem, ho-

teli so izrabiti zase ugodno priliko in se polastiti zaklada.

Francoska bojna ladja s Thompsonom na krovu je pristala pri Cocos-otokih. Kapitan bi naj pokazal kraj, kjer je tičal zakopani zaklad.

Thompson je že bil v obupnem položaju. Na nepojasnen način se mu je posrečilo, da je prekanil stražo. Ušel je s tremi mornarji od posadke francoske križarke v majhnem čolnu. Obljubil je, da bo delil zlato z begunci. Da bi pa lahko dvignili težke in z zlatom napolnjene zaboje, za ta posel je bila potrebna cela ekspedicija.

Kapitan Thompson in tovariši so se zatekli po dolgotrajnem tavanju na Angleško. Nekaj let so se morali skrivati, ker so bili ožigosani kot dezertjerji od peruanske in francoske oblasti. Še le po preteku 23 let se je upal Thompson na Cocos-otoke v spremstvu z nekim Kastingom, ki je bil v posesti trijambornika. Usoda je hotela, da se je potopila ladja v Atlantskem Oceanu z vsem, kar je bilo na njej.

Minula so desetletja. Vse osebe, ki so se bile udeležile vožnje kapitana Thompsona na »Mary Dier«, so že bile pomrle. Nobeden človek ni več znal za kraj, na katerem je bil zakopan zaklad države Peru. Životarilo je o zadevi edino ustno izročilo. Mornarji vseh narodnosti so si med se-

rutica 30.000, osat 190 tisoč itd. Gorje, če bi iz vsakega teh semen nastala nova rastlina, ali če bi človek neprestano ne pulil škodljivih zeli!

Trdnost jajčje lupine.

Pred zdobljivostjo jajc imajo ljudje običajno največji strah in ravna jo z njimi kolikor se da obzirno in previdno. A ta bojazen je v bistvu krivična, kajti jajčna lupina je v primeri s svojo tankostjo pravi čudež trdnosti. Jajce prenese dosti, če ga ne mečeš naravnost v steno. — V znanstveni delavnici so jajce izpihnili in prazno lupino, ki so jo postavili pokonci, so obtežili. Držala se je kaj krepko, ker se je zdro-

so tudi sedaj travniki v bereku ob banovinski cesti pod vodo. Poleti se je večkrat čulo, da se bodo napravile primerne namakalne priprave za travnike, kar bi se lahko izvedlo ob Stari in Novi Ledavi in sicer ne z velikimi stroški. Vsekakor bi bilo želeti, da bi se načrt za namakanje tudi izvedel, kar bi bilo ogromnega pomena za naše travništvo.

Turnišče. Letošnji sejmi prihajajo h koncu in s tem tudi sezona za naše čevljarске mojstre. Čevljarška obrt je pri nas že od nekdaj razvita in se opravlja poleg kmečkega gospodarstva. Letošnja jesen je bila sicer našim čevljarjem nekoliko bolj naklonjena kakor lansko in predlansko leto, vendar pa dobiček

ni velik, ker je cena čevljev zelo nizka in potreben material razmeroma drag. Veliko škoda dela zlasti čevljarjem tvrdka Bata. Precej obrtnikov je svoje obrte lansko leto odpovedalo, ker pri nas ni čevljarških mojstrov, ki bi se bavili izključno le s čevljarstvom, temveč tudi s poljedelstvom, in ker so bili davki razmeroma previsoki.

Turnišče. V sredo dne 14. novembra zvečer smo opazovali zanimiv nebeški pojav. V precejšnji oddaljenosti od meseca se je stvaril širok kolobar. Ljudje pravijo, da se taki kolobarji okrog meseca naredijo redno kot znak za vetrovje.

— — —

DRUŠTVENE VESTI

Ob naši 25 letnici.

Fr. Tanjšek, Št. Andraž pri Vel.

Cetrstolestletja. To je doba, ki prinese mnogotere spremembe tako v življenju posameznika kakor skupnosti. Če se ozremo nazaj v dobo zadnjih 25 let, vidimo, koliko se je spremenilo v tem času. Bila je to doba, ki je dala svetu povsem drugo lice: izginile so stare meje in države, na mesto njih so stopile nove. Med človeštvom so se pojavili novi nazori in nove sile, ki so popolnoma preobrazile svet. Tudi v društvenem življenju se je mnogo spremenilo; pojavila so se nova načela, nov način delovanja na prosvetnem polju.

Ko je bila v predvojni dobi narodna stiska na višku, ko je grozila nevarnost, da val nemštva in nemškutarstva preplavi celo našo deželo, se je naša mladina pod vodstvom svojih voditeljev začela združevati v obrambnih organizacijah, da zajezi pogubonosni val nemške osvajačnosti. Povsod po deželi so se začela snovati izobraževalna društva, ki so v teku let izvršila velikansko narodno-obrambno delo, čigar uspehi bodo segali v pozne rodove.

Tako je pred 25 leti želja, ustanoviti izobraževalno društvo, vzniknila tudi pri nas. Zadevo so vzeli v roke resni možje, ki so kmalu zbrali okrog sebe mladino, katera je bila vsa navdušena za to idejo. Pravila novega društva so bila predložena dne 13. oktobra 1909 v odobrenje takratnemu deželnemu namestništvu v Gradcu, ki jih je z odlokom z dne 28. oktobra istega leta potrdilo. Naša mladina se je z navdušenjem lotila dela; posamezniki so kar tekmovali v delu med seboj. Vršila so se predavanja gospodarskega, prosvetnega in narodnostnega značaja ter igre, prešinjene vse s krščanskim in slovenskim duhom, pri katerih so se naši mladi posebno radi udeleževali. Pri tem so se v nemali za slovenske svetinje: za vero očetov, za naš materni jezik, za slovensko narodnost, za naše narodne šege in običaje. Društvo si je ustanovilo lastno knjižnico, ki je bila ena prvih v okolici ter nudila članom mnogovrstnega čtiva ter tako izpodrinila šund, ki se je ljudem ponujal ter se ponuja od raznih strani.

Nastopila so leta strahote, ki tudi našemu društvu niso prizanesla. Vsi najboljši voditelji in člani so odšli na bojna polja. Poprej tako živahno društvo je sedaj samo še životarilo. Kar je še bilo ljudi doma, so imeli druge brige in skrbi; zato ni čudno, da ni nihče

imel več veselja do društvenega dela. Pa tudi to je minilo. Končala se je svetovna vojna, znašli smo se v svobodni narodni državi. Vrnili so se domov možje in fantje, toda ne vsi. Mnogi so našli v tujini svoj grob. Kar pa jih je prišlo, so se z vnemo lotili dela, tako da se je društvo kmalu živahno razgibalo in je število članstva zopet narastlo do predvojne višine.

Sredi leta 1926 se je na izrednem občnem zboru sklenilo, da se društvena pravila nekoliko spremenijo. Nova pravila je bivše veliko županstvo v Mariboru z odlokom z dne 18. sept. 1926 potrdilo. Od takrat nosi društvo naziv: »Katoliško prosvetno društvo«. Delovanje prenovljenega društva se je razširilo, ojačilo in poglobilo. Zgradilo si je društveni dom, ki je bil odslej središče vsega delovanja.

Prišel je usodni 17. februar leta 1933, ko je med drugimi tudi naše društvo prejelo dekret, da se razpušča. Ali že dober mesec zatem dne 23. marca je bil ta odlok razveljavljen in društvo zopet upostavljeno. Veselje naše mladine je bilo nepopisno. Saj je dobila nazaj organizacijo, v kateri je popolnoma sama odločevala, v kateri je res z veseljem in srčnim čutom delovala.

V 25. obletnici smo. Ko gledamo nazaj v preteklost, vidimo, da more naše društvo biti ponosno na uspehe, ki jih je doseglo v dobi 25letnega delovanja. Vedno so imeli vodstvo v rokah ljudje, ki so bili prešinjeni s prosvetno vnemo, ki se niso ustrašili nobenih zaprek in težav, ki so krepko hodili po poti, katera vodi do uresničenja naših idej. Mnogo od njih že v miru počiva, mnogim izmed njih že čas beli njih lase, toda še vedno jih zanima delo za izobrazbo naslednikov, še vedno pazro zasledujejo delo sedanje mladine. Čast tem našim pionirjem! Mladina je ponosna na vas! V vas vidi svoje vzornike! Zato vam ob 25letnici društva prisega, da hoče zvesto hoditi po poti, ki ste jo vi

bila šele pri obtežbi 36 do 38 funtov (1 funt je pol kg). Tudi proti pritisku od znotraj je jajčna lupina izredno odporna. Pri tem poskusu so uvedli v prazno lupino skozi majhno luknjo gumijast balon, napolnili so ga od zunaj z vodo in stopnjevali pritisk čedalje bolj. Lupina je vzdržala pritisk do 5 funtov na 1 kv. cm. Proti zunanemu vodnemu pritisku je bila še odpornejša. Zdržala se je šele pri pritisku 30 do 37 atmosfer.

Največji toplomer.

Največji svetilni toplomer sveta imajo v Parizu na Eifflovem stolpu med obema številnicama ondote ure v višini 16 m nad zem-

boj pripovedovali o ogromnem bogastvu, ki počiva pod zemljo na Cocos-otokih.

Leta 1894 so zašli slučajno nekateri dokumenti iz posesti kapitana Thompsona, nanašajoč se na bajni zaklad, v roke poveljnika Cursona Hove. Odpremil je ekspedicijo na omenjene otoke, a se je vrnila brez uspeha. Vse ostale ekspedicije, ki so še sledile, so bile zastojne.

Že po vojni se je odpeljal na Cocos-otoko angleški športnik Campbell. Pogledal je v papirje kapitana Thompsona na jahti »Aventress«. Kakor vsi njegovi predniki, tudi Campbell ni imel sreče.

Čuden je doživljal, katerega beleži Campbell nekaj mesecev za tem, ko se je bil vrnil po brezuspešnem iskanju. S potovanja na Cocos-otoko je prinesel seboj kovinast prstan in eno lopato. Ta dva predmeta je našel na otoku, ko je iskal zaklad. Najbrž sta prstan ter na pol od rje razjedena lopata z ladje »Mary Dier«, ki je bila pripeljala svoj čas peruansko zlato na otočje. Ko je pokazal Malcolm Campbell najdnino čarovnici, mu je ta takoj povedala, da sta z otoka v Oceanu in sta bila v rabi pred 100 leti ob priliki zakopavanja zaklada. Čarodejka Pollok je popisala natanko otok, čeravno se ji niti sanjalo ni, za katero zadevo gre.

— — —

Malcolma Campbella, svetovno znanega avtomobilnega dirkača, je spremljalo več let hrepenenje: odkriti zaklad na Cocos-otočju. Zagrebel se je v zemljevide ter potopisne knjige, da bi zadel na kraj, na katerem so zakopali Thompsonovi uporniki plen njihove nezvestobe napram domovini.

Že pred 50 leti so zvedeli raziskovalci o popisu, kako ter približno kje bi se naj skrival zaklad.

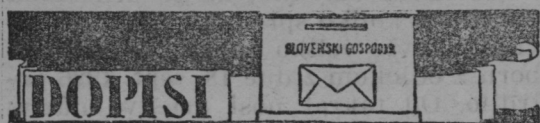
Admiral Palliser je oskrbel posebno ekspedicijo, ki se je ukvarjala z odkritjem. Ob tej priliki so dognali, da so bili poprej omenjeni podatki glede zakopanega zaklada čisto napačni. Pozneje so celo dokazali, da so morski roparji, da bi se zavarovali napram morebitnemu izdajstvu lastnih tovarišev, spremenili tok potoku, ki je tekel le nekaj korakov proč od mesta, prikrivajočega globoko shranjene dragocenosti.

Anglež Campbell je bil vedno prepričan, da zaklad na Cocos-otočju ni plod človeške domišljije. Cenil ga je na okroglih 12 milijonov funtov šterlingov. On sam se je že mudil na otoku s spremljevalci. Neumorno so razkopavali zemljo štiri tedne. Veliko preglavic mu je delalo skalo, katerega je rušil ter odstranjeval s pomočjo dinamita. Po trudopolnem ter brezuspešnem delu ga je napadla mrzlica. Moral se je vrniti

začrtali, ter še z večjo vnemo delati za napredek ljudske prosvete in blaginje!

★

Vurberg. Delovna skupina FKA vprizori v nedeljo dne 25. novembra, ob treh popoldne, v Župnijskem domu pretresljiv verski misterij »Theophilus«. Fanfje zapojejo tudi več lepih pesmi, morda še zaigrajo kak kuplet, torej pridite! Vstopnina je razmeroma nizka.

Maribor. Dne 14. novembra popoldne smo izročili materi zemlji na mestnem pokopališču na Pobrežju truplo blagopokojnega gosp. Boštjana Ferka, ki je delal nad 50 let kot črkostavec in je bil zaposlen v Cirilovi tiskarni nad 43 let. Zadnja leta je užival zaslužen pokoj in je podlegel dne 12. novembra dopoldne pljučnici na svojem stanovanju. Pogreba so se udeležili poleg stanovskih tovarišev iz vseh mariborskih tiskarn še g. ravnatelj Cirilove tiskarne Fr. Hrastelj, monsignor J. Vreže, g. profesor dr. Josip Hohnjec in še več drugih odličnih gospodov iz Maribora, ki so poznali dobrega ter delavnega g. Ferka. Žalostinki mu je odpelo pevsko društvo »Grafika« in ob odprtem grobu se je poslovil od rajnega v izbranih besedah stanovski tovariš. Blagemu g. Boštjanu ostani ohranjen časten spomin med vsemi, ki so ga poznali! Naj v miru počiva!

Studenci pri Mariboru. Tam po leti se je začelo nekaj gibati pri cerkvi sv. Jožefa. In v nekaterih listih se je javilo, da se namerava popraviti zvonik. Obenem se je prosilo cenj. občinstvo, naj kolikor more prispeva in pomaga za izvršitev, ker je cerkev revna. Radovedni boste vprašali, kaj je torej s popravilom in kako se je uporabil denar, ki so ga nekateri že darovali? Hvala Bogu in blagim dobrotnikom! Zvonik je dobro in temeljito popravljen od »pete do glave« zunaj, kar se tiče zidarskih in nekaj mizarskih popravil, ki so bila najpotrebnejša. In kar je še lepše: stro-

Št. Andraž pri Velenju. Ponovno vabimo vse domačine in sosede, da nas sigurno posetijo v nedeljo dne 25. novembra v Društvenem domu, kjer priredi Katoliško prosvetno društvo ljudsko igro v štirih dejanjih »Vaški pov«. Pred igro poje domači pevski zbor. Vstopnina znaša: sedeži 6, stojišča 4, za deco 2 Din. Ker je snov igre zajeta iz življenja našega kmečkega ljudstva, zato naj nikdo ne zamudi priti pogledat. Torej v nedeljo na veselo svidenje! Bog živi!

ški so vsi kriti! S tem pa še ni končano delo. Kdorkoli pozna notranjost cerkve sv. Jožefa, kako revna je, bo rad priznal nujnost, da se popravi, osnaži. Zato se prav lepo priporoča predstojništvo cerkve vsem Jožicam in Jožefom in sploh vsem častilcem sv. Jožefa, naj nas podpirajo še nadalje v tem popravilu prihodnje leto. Gospodje duhovniki naj ne vržejo v koš, ko dobe prošnjo in položnico v korist naše cerkve. Bog plačaj! Za dobrotnike se opravi vsaki teden ena sv. maša v tukajšnji cerkvi. — Predstojništvo cerkve sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru.

Dravograd. Dne 14. novembra je umrl nagle smrti najstarejši član tuk. gasilnega društva g. Jakob Taller v 64. letu svoje starosti. Pred par dnevi je zbolel na pljučnici. Rajni je bil od rajnega viteškega kralja Aleksandra odlikovan za zasluge pri gasilnem društvu z zlato in srebrno kolajno. Bil je dober, miren mož, da ga je vse rado imelo, kar je tudi pokazal veličasten pogreb. Moški pevski zbor mu je pod vodstvom domačega organista g. Štegerja zapel ganljivo žalostinko. Naj počiva v miru! — Nov razred šole smo dobili. Nekdaj pred 30 leti je bila šola v sedanji mežnariji; zadnja leta se je razred uporabljal za zasebno stanovanje in sedaj so zopet naredili 6. razred. Tako imamo sedaj celo hišo lepo očiščeno in napolnjeno. Še nekaj! Novi g. kaplan je organiziral šolsko petje v cerkvi, ki se prav lepo razvija. Gospod organist vneto poučuje šolarje in se obeta čez nekaj časa lep uspeh.

Sv. Pankracij-Remšnik. Poletna sezona je minila, skupni izleti so prenehali, pa lepa jesen nam da priložnost, da obiščemo našo izletno točko večkrat tudi sedaj. Naš Maribor je pač

najbolj zvest Sv. Pankraciju. Šole, društva in posamežni so lepo obiskovali letos našo izletno točko, četudi je bilo letos mnogo zaprek. Naše ljudstvo pa je veselo v teh žalostnih časih, da vsaj vidi, da ni popolnoma osamljeno, kakor bolnik, ki sameva, je vesel, da koga vidi in sliši. Sedaj pa poslušajte obmejno prošnjo! Da Pankracij pride do one veljave, katere je vreden v javnosti, se pripravlja zidanje razglednega stolpa. Nekaj apna je že tam, kamenje se vozi in donaša. Prav lepo se je postavila naša šolska mladina. Kronika bo pričala stoletja potomcem, s kakim navdušenjem se dela za veljavo kraja in s tem države ob meji. Gospod šolski upravitelj je že dvakrat peljal večje šolarje tja in tudi sam pomagal nositi kamenje. Hvala in čast mu! Nanošenega kamenja je več kubičnih metrov. Naši kmetje so že dva dni vozili za roboto; tako hočejo pripomagati, ko denarja nimajo. K zadnji službi božji, ki je bila ta mesec pri Pankraciju, so tudi domačini prinesli nekaj kamenja. Tako se naproša, da vsak, ki je blage volje in to telesno zmore, prinese kamen in tako spopolnjuje ono grmado kamenja, ki je potrebna za zidavo. Skupno delo bo uspeh imelo ter rodilo čast in ponos našega naroda in domovine!

Podova pri Račah. Nova motorna brizgalna, ki si jo je našavila gasilna četa v Podovi s štedljivostjo in požrtvovalnostjo, bo v nedeljo dne 25. novembra slovesno blagoslovljena popoldne ob dveh. Prijatelji gasilstva vljudo vabljeni na pomoč!

Spodnja Polskava. V nedeljo dne 25. t. m. priredi kmetijsko-gospodinski tečaj v Spodnji Polskavi poučno razstavo v veliki dvorani občinske hiše. Ob tej priložnosti se vršijo strokovna predavanja in sicer ob 11. uri predpoldne in ob dveh popoldne. Vabijo se vse žene in dekleta, da obiščejo to razstavo. Ob treh se prične oficijelni zaključek tečaja, katerega se udeležijo starši gojenk in povabljeni predstavniki oblasti. — Ker se bo vršil od 1. decembra t. l. dalje drugi tečaj v večjih prostorih, se bo sprejelo tudi večje število deklet. Zato naj se priglasijo še ona dekleta, ki ga nameravajo obiskovati, ker je še nekaj prostih mest. Vse prijave sprejema Marica Rajšpova v Spodnji Polskavi, ki daje tudi vsa potrebna tozadevna pojasnila.

brez zlata in draguljev. Po preteku nekaj mesecev je sklenil, da bo stikal ponovno za zakladom ob morski obali, katero je doslej le površno pretril in pregledal.

Odposlana je bila na otok ponovna ekspedicija, koje vodstvo je prevzel kanadski polkovnik Leckie. Campbell bi naj zamenjal častnika nekoliko pozneje. Baš tedaj, ko bi se naj izvršila zamena, se je vršila na Floridi ob morski obali avtomobilska dirka, v kateri je šlo za svetovno slavo ali takozvani rekord. Campbell se ni mogel odločiti, da bi se odrekel dirki na račun ekspedicije. Bil je uverjen, da Kanadcu ne bo uspela najdba in bo itak potrebna še ena raziskovalna odprema.

Leckie in njegovi tovariši so se lotili dela z najnovejšimi tehničnimi pripomočki. Polkovnik se je pogajal več mesecev pred odhodom z vlado republike Costarica, koje last je Cocos-otočje. Slednjič se je vrhovna oblast omenjene ljudovlade vendarle odločila, da je odposlala s polkovnikom 9 vojakov, ki bi naj pazili na to, da dobi Costarica v slučaju najdbe zasiguran jež delež na dragocenostih in zlatu.

Vsa oberstova prekopavanja zemlje ter preobračanja skal so bila zastonj. Po večmesečnem raziskovanju je moral priznati, da je kopal ter

iskal zaman tam, kjer je vršil isto brezplodno delo leta 1897 admiral Palliser.

Tretje poročilo, nanašajoč se na južnoameriški zgodovinski zaklad, se glasi:

Advokat Julij Torres iz južnoameriške republike Ekvador bi naj bil našel v indijanski vasi v gorovju Andov pravični zaklad starih Inkov, ki so prebivali v dobi odkritja Južne Amerike po Špancih v današnji državi Peru. (O zgodovinskem ozadju zlatega zaklada starih Inkov nekoliko pozneje.)

Da bi bila naša ekspedicija natančno poučena, kaj je vse znanega o posebnostih ter znamenitostih, ki obdajajo samotne Cocos-otoke, je dodala zgorajnim beležkam še popis pošastnih prikazni, katere so opazovali v tamkajšnji bližini.

Parnik »Castilian« je bil 12. decembra 1857 ob 6. uri zvečer sredi Atlantike ob zapadni afriški obali in blizu otoka Sv. Helene, zadnjega bivališča velikega Napoleona. Kapitan Harington v družbi častnikov Dawisa in Huitlerja je gledal na poveljniškem mostu otok, ko se je prikazala samo 20 metrov daleč sredi morja čudna pošast. Njen vrat je bil dolg vsaj 20 m in 100 m naokrog je bila voda namah temnorjva. Z daljnogledom

ljo. Ob vznožju stolpa visi pod posebno strešico termometer z živim srebrom v podobi črke U. En trak toplomera je ozek, drugi širok. Ozka cev je v kontaktu s posebno električno pripravo, ki prižiga niz barvnih žarnic, tako da se opazovalcu zdi, kakor da srebro v cevi vstaja in pada. Ta toplomer sveti vsako noč do ene ure jutraj.

Nekaj, kar ne vedo vsi: da ima Avstralija vključ svoj razsežnosti prostora za največ 20 milijonov prebivalcev, ker je velik del avstralskega ozemlja neobljuljiv;

da so že stari Egipčani poznali in študirali sladkorno bolezen.

Št. Peter pri Mariboru. Z združitvijo občin je bila tudi naša starodavna občina šentpeterska pridružena občini Košaki. Mnogo se pa zadnje čase razpravlja in piše o priključitvi okoliških občin k mestu Mariboru. Po enem predlogu bi pripadel tudi veliki del občine Košaki k Mariboru, in to brez Št. Petra; po drugem načrtu pa tudi Št. Peter. Ker se pri prvotni komasaciji občin ni oziralo na naše želje, naj bi se upoštevale vsaj sedaj. Ako se priključi večina občine Košaki Mariboru, se naj da bivši občini Št. Peter zopet samostojnost, ker ima vse predpogoje zato. Občini Št. Peter bi se naj le priključil del Meljskega hriba, ki že itak šolsko in cerkveno gravitira k Št. Petru. Priključila bi se naj šentpeterski občini še eventuelno katastralna občina Grušova, ki spada šolsko in cerkveno k Št. Petru in ker se velika večina Grušovčanov s tem ujema. Če bi pa se vstrajalo na tem, da se priključi tudi Št. Peter Mariboru in bi predlog bil osvojen, se tudi ne protivimo, a le pod pogojem, če se to izvrši brez vsake kakoršne si bodi večje ali nove obremenitve šentpeterskih občanov, to je da se inkorporacija izvrši brez povišanja dajatev, ker dobrine, ki bi jih imeli šentpetersčani od Maribora, bi bile za dolgo vrsto let za nas prav malenkostne. Seveda nam je veliko ljubše, če se uresniči naš prvotni predlog. Vsekakor pa odklanjamo vsako drugo rešitev ali morebitno združitve Št. Petra s katerokoli drugo občino.

Št. Peter pri Mariboru. Opozarjamo na cesto od cerkve proti Hrenci in pa na sedanjo cestno zvezo od okrajne ceste proti Nebovi in Metavi, kjer je le vsled popustljivosti oskrbnitva veleposestva grofice Elitz omogočena vožnja iz Nebove in Metave na okrajno cesto. Pristojne čimtelje vlijudno vabimo, da si te ceste pogledajo! — Nekje smo čitali o obveznem fotografiranju in da je županstvo v Kamniku pozvalo vse občinske odbornike, naj se pridejo fotografirati itd. Tudi občinski očetje občine Košaki so se hodili fotografirati prejšno nedeljo. No ja, bo vsaj lep spomin na osem občinskih odbornikov iz Št. Petra. — Bratovščina jeruzalemskega osla je napravila precej preglaiv in jeze tistim bogaboječnejšem, ki iz samopcniznosti raje postajajo zunaj cerkve. Ni jim tudi jasno, odkod izvira ime te bratovščine. Naj jim bo pa to tem potom pojas-

njeno. Judje so imeli navado, da so iz oddaljenejših krajev prihajali na osliih v tempelj. Osle so kajpada pustili pripete ali kar prsto zunaj templja, sami a so šli v tempelj, da so opravili svoje bogoslužje. Zdaj bo torej znan pomen te čudne bratovščine. Torej se člani bratovščine jeruzalemskega osla nikakor ne morejo primerjati z judi, ki so bili vsekakor bolj verni, ker so šli v tempelj, dočim so njihovi osli ostali zunaj.

Št. Peter pri Mariboru. Pretekli pondeljek sta slovesno obhajala v župni cerkvi svojo zlato poroko Šeneker Alojz in Ivana, viničarja iz Vodol. Zlatoporočenca sta še za svoja leta čila in zdrava, saj že ima zlati ženin 85 let, njegova družica pa je za 10 let mlajša. Poročena sta bila pred 50 leti in sicer dne 23. februarja 1884 pri Spodnji Sv. Kungoti. Ženin je rodom od Spodnje Sv. Kungote, nevesta pa iz Svečine. Daj Bog, da zlatoporočenca preživita jesen svojega življenja v sreči in zadovoljnosti in da bi jima ničesar ne manjkalo, kar rabita za dušo in telo.

Zlatoličje na Dravskem polju. V nedeljo dne 11. novembra je zapregel posestniški sin konje, da gre na polje po neki pridelek. Ko je krenil konje iz dvorišča na državno cesto, se mu je voz prevrnil z njim vred in s pomagačem, ki je imel fantka s seboj. Fantek se je pobil, voznik in pomagač sta ostala nepoškodovana.

Sv. Tomaž pri Ormožu. V soboto dne 10. t. m. smo tomaževski farani sprejeli novega g. župnika Franca Magdiča. Muhasto jesensko vreme nam je naklonilo prav lep dan. Naše verno ljudstvo se je polnoštevilno udeležilo sprejema, da izkaže čast onemu, ki prihaja v Gospodovem imenu v Njegov vinograd delovat v dušno korist njemu izročenih faranov. 56 kolesark in kolesarjev mu je prihitelo naproti do železniške postaje. Pisanemu sprevodu se je na farni meji po pozdravu pridružilo 28 konjenikov. Kakor bi prihajala pomlad v deželo, se je zdelo, toliko cvetja, slavlolokov, zastav in zastavic je bilo. Pri cerkvi, ki je bila, kakor tudi župnišče, vsa okrašena z zelenjem in jesenskim cvetjem, je pozdravil g. župnika g. kaplan, šolski upravitelj, ključar, zastopniki: ženske, dekliške, fantovske Marijine družbe, občine itd. Po zahvali novega g. župnika je bila v cerkvi zahvala in priporočilo Onemu, ki vodi vsa naša dela in naša po-

Pri hemoroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevah, abscesih, sečnem pritisku, odebelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove grenčice« vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih primerih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan jutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove vode.« »Franz Josefova voda« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ta, in ki naj blagoslovi delovanje novega pastirja v teh težkih časih, da bodo vsa naša dejanja usmerjena edino le k Bogu, večni Lepoti in Resnici!

Štrigova pri Ljutomeru. V nedeljo dne 11. novembra se je poročil mladenič Janez Bogdan s Franciško Kovačič. Bil je dober mladenič, zvest katoličan in predsednik »Križarskega bratstva«. Želimo obema obilno božjega blagoslova. — Jesensko delo smo že opravili, razen stelje, ki je vsled trajnega deževja ni mogoče spraviti. Tudi pri nas se kmetje pritožujejo čez denarno krizo, ki tudi nam ne prizanaša. Tisto malo poljskih pridelkov, ki smo jih pridelali, ni mogoče v denar spraviti, ali pa zelo poceni; za vino, ki ga je zelo malo, pa je izvrstna kapljica, nam ponujajo samo 4—5 Din. Kmet se vpraša, kje naj vzame denar za davke, obutev in obleko na zimo. — God sv. Martina smo tudi mi z manjšimi slavnostmi proslavili. Med rano sv. mašo je izvajal lepe pesmi naš domači pevski zbor. Posebno pozornost vernikov vzbuja s svojim globokim basom gospod Martin Klovár, po domače Pukač, prejšnji cerkveni ključar in cerkovnik, ki je zadnji čas pristopil k pevskemu zboru in ga čisto vidimo med našimi cerkvenimi pevci na koru.

Svetinje pri Ormožu. Z žalostnimi zvoki so zvonovi v nedeljo dne 11. novembra naznanili smrt članice Marijine družbe Alojzije Lenarčič, ki je umrla v starosti 62 let. Leto dni je bolehal, da ni mogla več opravljati dela pri svoji sestri, ki ga je bila vajena. Ljubila je njene otroke in za vse lepo skrbel. V boleznih je bila previdna, a ko je nekoliko okrevala, je šla pogostokrat k sv. obhajilu. Marijina družba jo je prav lepo spravila v spremstvu

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

so ugotovili mornarji, da izpreminjajo barvo vode pod morsko gladino vidni udi živali. Tako je bila torej velika. Plula je počasi proti obali. Merila je vsaj 300 do 400 čevljev, imela je temno rjav hrbet in vrat ter rumenkastobel hrbet. Pozneje je dodal kapitan Harington 16. febr. 1858 angleškemu listu »Times« v posebnem pismu tole: »Kljub dvomom znanstvenikov sem prepričan neomajno, da bivajo v oceanski globini nepoznana strašila. Kot izkušen mornar ne bi nikoli zamenjal onega nestvora s kako drugo živaljo. Saj smo ga opazovali prav blizu in pomota je izključena na daljavo 20 metrov. Mislim, da so te živali jako redke in se prikažejo le malokdaj na površju.«

Kapitan Drawer, poveljnik »Pauline«, je bil dne 8. julija 1875 blizu rtiča San Roc na brazilski obali, ko je zagledal tri velike kite. Najbolj čudno pa je bilo, da se je ovijalo krog enega kita velikansko strašilo v obliki kače z rjavim hrbtom, belim trebuhom, orjaško glavo, vrat in gornji život so merili vsaj 40 čevljev. Celih 15 minut je tiščala zver kita v velikanskih šapah in ga tresla kakor hruško, potem ga je potegnila pod vodo. Najbolj čudno pa je bilo ponovno srečanje teden pozneje, dne 13. julija. Tedaj je drvela pošast naravnost proti ladji z visoko dvignjenim, do 30 m dolgim gornjim životom. Zdelo se je, da

hoče napasti ladjo. Moštvo je že pripravilo orožje. Toda pošast je zginila pod vodo, predno se je približala naši ladji.

O morskih pošastih navedeno* se bo zdelo čitateljem bajka in plod bujne domišljije. L. 1933 so se pojavila po časopisju na celem svetu poročila o velikanski pošastni prikazni, ki se je prikazala nekaterim iz globin jezera Loch Ness na Angleškem. V očigled omenjenemu poročilu so vreli tisoči in tisoči iz Angleške in iz vseh delov sveta k lohneškemu jezeru, da bi čuli kaj več o strašnem zmaju, ali bi bili celo deležni njegovega srečanja. Očividci so trdili, da stopi včasih pošast na kopno in hodi okrog. Odkrili so odtise zmajevih šap in učenjak ter strokovnjak jih je premeril in fotografiral. En del učenega sveta je bil za to, da je mogoča taka prikazen; drugi je izključeval predpotopne živalske orjake v današnji dobi. Še ni prav potihnila zadeva z lohneškim strašilom, že se je zgodilo meseca februarja 1934 ob francoski obali nekaj, kar je pričalo celi svet, da hrani morsko dno živalske prikazni, ki so bile doslej znanstvenemu svetu uganke in povsem nepoznane.

* Pripomba pisatelja iz dejstev najnovejšega časa. Dalje sledi.

č. g. dušnega pastirja k večnemu počitku. Velika udeležba s krasnimi vencami in šopki je dokaz, kako je bila priljubljena pri vseh. Naj v miru počiva!

Luče. Pri plavi iz Solčave do Luč se je prejšnjo nedeljo pripetila smrtna nesreča: utonil je neki delavec iz Rečice. Ko se je smrtna nesreča zgodila, se je pa delo kar nadaljevalo. Tudi v Lučah smo tako zelo napredni, da imamo bratovščino jeruzalemskega osla. So nekateri, ki imajo stalne seje med pridigo in sv. mašo, ob vsaki nedelji ali prazniku zadaj za cerkvijo, tesno ob starem zidu. Ob slabem vremenu pa se te seje vršijo na stopnicah zvonika in še celo v spodnjem delu zvonika. Organizirala pa se ta »brumna« bratovščina doslej še ni, zato ne moremo poročati imen vodstva.

Celje. Tukaj smo k spremljali k zadnjemu počitku dne 13. nov. popoldne g. M. Ljubšo, v pokojnega kazniškega kurata, ki je pomagal g. opatu v pisarni mestne župnije. Pogreba se je udeležilo 51 duhovnikov, zastopniki mesta, oblasti, raznih društev in organizacij. Koj za krsto so stopali pokojnikovi najboljši prijatelji iz Maribora. Rajni je bil znan kot zgodovinar in je poslalo mariborsko Zgodovinsko društvo h pogrebu kot svojega zastopnika g. prelata dr. Kovačiča. Udeležila sta se pogreba v zastopstvu Cirilove tiskarne v Maribru, kjer je bil rajni uslužben več let po prevratu, g. ravnatelj Franc Hrstelj in monsignor J. K. Vreže. Častno so bili zastopani pri zadnjem spremstvu člani visokošolskega katoliškega društva »Zarja«, kojega častni član je bil g. Ljubša iz dobe pred vojno, ko je še služboval v Gradcu na kaznišču. Pogrebne obrede je opravil g. celjski opat Jurak. Ob odprtem grobu so govorili blagomu rajnemu v slovo: g. prelat dr. Kovačič, celjski odvetnik dr. Anton Ogrizek in predsednik »Zarje«, g. Marijan Ogrizek. Žalostinke je pelo pevsko društvo »Celjski zvon«. Rajni g. Matija nam ostani vsem vzgled zavednega, požrtvovalnega in vesnega kulturnega delavca!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Martinova nedelja je bila dan radosti za šentpetersko župnijo. Ta dan je prispel na izpraznjeno župnijsko mesto novoimenovani župnik vlč. g. Ivan Rančigaj, doslej kaplan v Šmarju pri Ješah. Sprejem je bil nad vse tople, prisrčen in sivošen, v kolikor je to vsled dolžne pietete do pokojnega vladarja bilo sploh možno. Pri sprejemu je sodelovala cela župnija. Ves trg je bil v slavolokih in vencih. Po običajnih pozdravih se je vršila v župni cerkvi lepa slovesnost ob navzočnosti šestih duhovnikov in mnogobrojnih župljanov. Želja nas vseh je, da Vsemogočni ohrani novodošlega duhovnega očeta, neutrudnega prosvetnega delavca na čelu naše župnije do sive starosti, da bi se pod njegovim neutrudnim vodstvom obliče slavnostne božje poti na Svetih gorah v marsičem spremenilo in da bi mu župljani v vseh težkih trenutkih stali zvesto ob strani. V to pomozi Bog in svetogorska Mati!

Sv. Rupert nad Laškimi. Kdor pravično živi, je vedno vesel; ko se pa človek v hudo bijo poda, najde povsod le plevel. Ne ustraši se, spoštovani bralec, da se bo pridiga začela, pa vedi, da je bilo blizu pridige ali pa celo v njej sami. Namreč tista reč, ki se je pri nas zgodila v teh pustih časih, ko ne slišiš nikjer drugega kakor vzdihovanje in tarnanje. Pa se primeri včasih še kaka smešna reč, da se moraš nasmejati. Bilo pa je tako: Na praznik Vseh svetnikov so ljudje, hiteči zjutraj v cerkev, vzeli dežnike s seboj (kateri jih pač imajo), ker se je nebo že zgodaj

držalo zelo černo. Med opraviлом je dežilo in snežilo kar za stavo. Po službi božji vzame vsak srečen svoj dežnik, da se ubrani mokrote; neka ženska je imela čisto nov dežnik in ga med opraviлом shranila pri stranskem oltarju v skriti kot. A kako se začudi in razžalosti, ko odhajaje iz cerkve ne najde nikjer svojega novega dežnika! Ženska hiti k župniku in mu potoži svojo nesrečo: Gospod, pomagajte mi, da zopet dobim dežnik, komaj sem si ga bila kupila, sirota sem. Župnik pravi: bom poskusil. Prihodnjo nedeljo pa g. župnik po pridigi razloži ljudem nesrečo in prošnjo okradene ženske in pristavi: Kateri se je zmotil, da je vzel tuje blago, naj vrne dežnik siroti in ga naj prinese v žagred; lahko to čisto tiho in skrito stori. Dotični grešnik ali grešnica gotovo ni imela zelo zakrknjenega srca: drugi dan se je že dežnik znašel pri Oblaovem kozolcu blizu cerkve. Vesela je bila uboga ženska, da je spet dobila svoje blago; vesela je bila pa tudi grešna duša, da je lahko tako hitro in lahko popravila svoj pregrešek. Pa naj še kdo reče, da smo mi hribovci v Sv. Rupertu napačni ljudje!

Heerlerheide v Holandiji. Resnično, pravo spoštovanje ter ljubezen do domovine so naši jugoslovanski izseljenci v Holandiji ponovno že pokazali, zlasti še z vsakoletnimi izleti v Jugoslavijo ter s krasno uspelo razstavo izseljeniškega življenja na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani. Le nekaj tednov po letošnji vrnitvi izletnikov iz domovine je izseljenec pretresla vest o tragični smrti jugoslovanskega kralja. Spominu velikega vladarja smo se hoteli oddolžiti. Že pri sestankih posameznih društev sv. Barbare so se vršile žalne komemoracije. Na dan pogreba je bila služba božja v Nieuwenhagenu, ki se jo je udeležilo veliko število naših rojakov iz ondotne okolice. Dan 1. novembra pa je bil veličasten žalen spomin pokojnemu kralju, ki se ga je udeležili vsi naši izseljenci v Holandiji. Ob 11. uri je napolnila veliko cerkev v Nieuw Einde velika množica Jugoslovancev. Vsa društva sv. Barbare so prišla s svojimi žalnimi trakovi ovitimi zastavami. Slovenski duhovnik g. Drago Oberžan je opravil sv. mašo s prisrčnim nagovorom, ki je privabil solze v oči. Po sv. maši so bile molitve za pokojnega kralja. Prvič v Holandiji se je odpel slovenski »Usmili se me Bog«, ki mu je sledil vedno lepi »Blagor mu, ki se spočije«. Vidna ginjenost je prevzela vse navzoče. Cerkvemu opraviłu je sledila kratka, jedrnata komemoracija v društveni dvorani. Pred sliko kralja Aleksandra je visel lep venec, lučka je brlela, ves oder je bil zavit v težko črnino, izpod katere se je vila državna trobojnica. Pevski zbor iz Heerlerheide, ki je že med sv. mašo lepo prepeval, je tudi tu odpel nekaj žalostink. Predsednik Zveze jugoslovanskih društev sv. Barbare g. Ivan Novak se je v krasnem nagovoru spominjal pokojnega kralja Aleksandra ter mu zaklical trikratni »Slava«, nakar se je cela dvorana oddolžila spominu velikega pokojnika stoje z minutnim molkom. Spregovoril je še slovenski duhovnik, izrazili smo s posebnim povdarkom zvestobo novemu kralju Petru II., zadonela je državna himna in ginljiva slovesnost je bila končana.

★

Ali si že obnovil naročnino?

Poslednje vesti.

Politične novice.

Vložitev pritožbe naše države svetu Zveze narodov. Naš zunanji minister B. Jevtič, ki se muči v Ženevi, je vložil dne 20. novembra svetu Zveze narodov pritožbo naše države glede marsejskega atentata. Pritožba je podpisana od zastopnikov držav Male in Balkanske zveze. Razprava o pritožbi se bo vršila enkrat po 20. januarju 1935.

Naš državni proračun. Državni proračun za 1935—1936 je že predložen narodni skupščini po ustavnem roku 1 mesec pred zasedanjem. Proračun je zmanjšan za 183,387.541 Din od vseh prejšnjih proračunov. Celotni novi proračun znaša 9.987,863.257 Din. Predlog proračuna izdatkov splošne državne uprave, ki se krije z neposrednimi in posrednimi davki, z raznimi manjšimi dohodki in presežki dohodkov državnih gospodarskih podjetij, znaša 6.850,188.818 Din in je od sedanjega proračuna manjši za 64,165.522 Din. Predlog proračuna izdatkov državnih gospodarskih podjetij in ustanov, ki svoje izdatke krijejo z lastnimi dohodki, znaša 3.137,674.439 Din ter je tudi nižji za 119,222.019 Din.

Novice iz drugih držav.

Kardinal Gasparri. Dne 19. novembra je umrl v Vatikanu v starosti 82 let kardinal Peter Gasparri. Rajni je bil papežev tajnik od leta 1914 do 1930 in je podpisal leta 1929 lateransko pogodbo, po kateri se je Vatikan pobotal z italijansko državo.

Domače novice.

Most se je podrl pod avtomobilom. Iz Celja je peljal tovorni avto g. Pestotnika iz Šoštanja. V Mali Pirešici, 8 km od Celja, se je zrušil pod avtomobilom lesen most, ki je spajal banovinsko cesto II. reda. Lastnik avtomobila ima 20.000 Din škode.

Neznanega moškega utopljenca je nesla Drava mimo Kamnice pri Mariboru.

Smrtna nesreča hlapca. V Rošpohu pri Mariboru je smrtno ponesrečil 35letni hlapec A. Urajnik. S škodnja je padel 5 m globoko in je priletel na cementna tla.

Smrtno je povozil vlak dne 17. t. m. pri Zalogu pri Ljubljani železničarja Janeza Rome. Smrtno ponesrečeni je opozarjal progovne delavce, naj se izognejo bližajočemu se vlaku, a je pozabil pri tem sam nase. Lokomotiva ga je podrla, strojevodja tovrnega vlaka ni mogel več ustaviti in je peljal celi vlak preko nesrečnega. Nesreča se je zgodila blizu čuvajnice, v kateri je stanoval Rome s svojo družino. Žena je bila priča moževe smrtne nesreče.

Smrtno zaboden. V Žalni pri Višnji gori je bil kot zaključek fantovskega pretepa smrtno zaboden v vrat 29letni delavec Jožef Matjašič, po domače Plešetov iz Luč.

Za dan 1. decembra. Združenje trgovcev za mesto Maribor objavlja, da morajo biti trgovine na dan ujedinjenja dne 1. decembra ves dan zaprte, zato pa smejo biti vse trgovine v nedeljo dne 2. decembra odprte ves dan, na kar opozarja združenje svoje člane in kupujoče občinstvo.

Dopisi in prireditve.

Težno pri Mariboru. Po dolgotrajni in mučni bolezni, prevlečeno s sv. zakramenti, smo dne 17. t. m. spremljali našo ljubljeno, spoštovano, v 66. letu stoječo ženo, mater in sestro Senčič Alojzijo, rojeno Gornik, posestnico v Jurškem dolu pri Sv. Jakobu v Slov. g.

k večnemu počitku. Pri odprtem grobu je brat od svoje sestre v imenu vseh navzočih s kratkimi besedami žalostno slovo vzel. Blagopokojna nam ostane v trajnem spominu! Vsem spremljevalcem na zadnji poti rajne iskreni: Bog plačaj!

Prevalje. V nedeljo dne 18. novembra se je vršil v Koprivni na Koroškem sestanek FKA. Sestanka so se udeležili vsi fantje iz vse fare. Za predsednika FKA za župnijo Koprivno je bil izvoljen g. Jakob Keber. Otvoritveni sestanek je vodil predsednik dekanjske fantovske KA, poročevalec »Slovenca« g. Albin Dretnik iz Prevalj. Prav je in le tako naprej!

Jarenina. V Fluherjevi viničariji v Vajgnu je nastal na nepojasnen način dne 16. nov. proti večeru požar. Starša sta bila pri gospodarju zaposlena. Ogenj je uničil, dasiravno je bila pesniška požarna bramba takoj na licu mesta, revnima viničarjema vse itak borno imetje, hrano in obleko. V ognju sta našla žal smrt tudi poldrugo leto stara dvojčka Stanislav in Stanislava. Revni starši! Dobrosrčni Jareninčani se bodo gotovo revežev spomnili, a ljubih otročičkov jim nikdo ne more več povrniti.

Gornja Radgona-Negova. Zakonsko zvezo sta dne 12. t. m. sklenila Mirko Hajnčič, organist v Negovi, in Zefika Kaučič, šivilja v Stavenskem vrhu. Poročal je nevestin sorodnik g. Franc Lasbaher, kaplan v Kamnici. Bog daj obilo sreče in blagoslova! Zvečer so gostje darovali 150 Din za dijaško semenišče v Mariboru. Bog povrni!

Slatina-Radenci. Gasilska četa Slatina-Radenci priredi dne 25. novembra, popoldne ob petih, v restavraciji g. Maršeka zgodovinsko igro »Črni križ pri Hrastovcu«. Prijatelji poštene zabave vljudno vabljeni!

Iz zagrebške torbe. Zadnja nedelja dne 18. nov. je bila zopet eden naših lepih dni. Zgodilo se je, kakor je napovedal in želel naš dosedanji dušni pastir g. Janez: v nedeljo se nas je pri sv. Roku zbralo več, kot jih je zamogla sprejeti cerkev, ki je zdaj res lično in prikupno popravljena. Ob 8 je bila blagoslovitev popravljene kapelice in sv. maša, ob 10 so pa naši ljudje pritiskali k sv. Roku. Bilo je lepo jesensko vreme, kot bi se še solnce z nami veselilo, da smo zopet dobili prostorček za slovensko službo božjo. G. Jožeta, ki bo odslej vodil slovensko službo božjo pri sv. Roku, so ljudje lepo sprejeli. Štrukljeva M. mu je v pozdrav izrekla lepo deklamacijo in mu podala šopek nageljnov, prav tako tudi zastopnica Marijine družbe, ki mu je dala šopek belih krizantem. Najvažnejši pa je bil pozdrav, ki ga je izrekel g. M. Težak, kateri je med drugim izrekel iskreno zahvalo župnemu vodstvu sv. Blaža ter zagrebškemu in ljubljanskemu škofu, ki je omogočil, da smo zagrebški Slovenci zopet po 4 mesecih dobili prostorček, kjer se bomo v svojem materinem jeziku pogovorili s svojim Bogom. Med sveto mašo je lepo prepeval pevski zbor, ki ga vodi g. Jagodic. Vsem ljudem se je bralo na obrazu veselje, da se bomo spet vsako nedeljo zbirali k sveti maši in k litanijam pri sv. Roku. Če nas bo vedno toliko, kot jih je bilo v nedeljo, bo to najlepši dokaz verske zavesti; toda upamo, da nas bo še vsako nedeljo več. — Letos so začeli v Zagrebu šteti in zapisovati, koliko otrok se rodi vsak mesec in so dognali, da je vsak mesec okoli 250 novih Zagrebčanov, to se pravi, da se jih je rodilo do konca meseca oktobra 2500. Kdor bi mislil, da je to dovolj za Zagreb, mu povemo, da ni, ker leta 1925 je bilo v Zagrebu 3385 novorojenčkov, l. 1926

pa celo 3528, lani pa komaj še 2746, to je 782 manj kot leta 1926. To pa marsikaj pove: vsako leto 782 otrok manj! Pa to še ni vse: pomislimo, da jih od onih 250, ki se rodi vsak mesec, v istem mesecu že okoli 38 umre! To so znamenja »modernih časov«, za katere najbrž ne bo delal pokore samo posameznik, ampak celi narodi in države.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklci, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Dekleta z dežele, ki se hočejo izpopolniti v šivanju, se sprejmejo na stanovanje in dobro hrano. Cena zmerna. Damski modni salon A. Roth, Maribor, Ulica 10. oktobra 5. 1167

Vdova srednjih let želi vstopiti do 1. januarja v službo kot gospodinja. Naslov se dobi v upravi lista. 1169

Dekla išče službo v župnišče, zna tudi vse kuhati itd. Naslov v upravi lista. 1163

Viničar z 4—5 in majer z 3 delavskimi močmi se sprejmeta takoj. Gostilna Novačan na Košakah. 1165

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru išče posla za oskrbo mlade živine. Sprejme se le trezna, vestna in popolnoma zanesljiva oseba. 1159

Iščem učenko za šivanje. Predpogoj: pošteti starši. Štefka Špes, Maribor, Linhartova ulica 18. 1160

Viničar s tremi do štirimi delavnimi močmi se sprejme takoj. Vpraša se pri: Pernat Viniko, Ptuj. 1153

Deklo, katera bi bila tudi pomoč v kuhinji, sprejme takoj Golob Ernst, gostilničar, Sv. Trojica v Slov. goricah. 1152

Posestvo dam v najem ali sprejemem majerja z dobrimi šestimi delavnimi močmi, ki lahko redi 15 do 20 glav živine. Ponudbe na upravo lista. 1151

Gepl rabljen se kupi. Ponudbe z opisom in cenno na: Alojz Kramberger, Dolič, pošta Sveti Urban pri Ptuj. 1157

Proda se več moških in ženskih malo rabljenih šivalnih strojev in ostalo krojaško orodje na hranilne knjižice Splošne gospodarske zadruga, R. z. z o. z., ali reg. zadruga z neom. por. Informacije na upravo lista pod 18.—. 1154

Singer šivalni stroj Rundschiff proda poceni in z garancijo mehanik Draksler v Mariboru Vetrinjska ulica 11. Istotam popravila vsakovrstnih strojev, koles in gramofonov.

Postelje, omare, mize, stolice, otroče obleke, pernice, predpasnike, ostanke blaga: Maribor, Koroška cesta 3. 1171

Iščem posojila 5000 do 6000 Din na pol leta. Pogoje dogovorimo. Naslov v upr. lista. 1158

Prodajam enovprežni tovorni voz, malo rabljen, vzamem za protiračun: oves, sadjevec ali vino. Nekrep Alojz, Maribor, Vetrinjska ulica 4. 1166

Zaradi smrti prodajam bakrene kotle za žganjekuho že kg po 22 Din. Kotlarstvo Marko Čutič, Maribor, Slovenska ulica 16. 1161

Kovaško orodje prodajam: 1 skoraj novi vrtni stroj v teži 80 kg in 1 poljsko kovačnico (Feldschmiede) po ugodni ceni. Topolovec Vinko, kovaški mojster, pošta Podlehnik pri Ptuj. 1162

Klobuki, čepice, nogavice po najnižji ceni pri A. Filipančič, Maribor, Vetrinjska 6. 903

Klobuke in copate (počne) lastnega izdelka kupite najceneje pri Francu Bernik, Maribor, Trg Svobode 8. Popraviljam klobuke od 20 do 35 Din.

Gunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaško orodje, stari papir in ovčjo volno kupuje Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Podpisani se zahvaljuje šentlovrenski požarni brambli za njeno požrtvovalnost ob priliki požara na svojem posestvu. Lamprecht Maks. 1164

Veвериčje in druge kože od divjačine kupuje po najvišji ceni: I. Ratej Slovenska Bistrica. 1156

Za zimo priporočamo:

ženske spodnje majce:

surove in bele Din 22.—, 20.—

ženske triko hlače od Din 18.—

ženske telovnike

iz močnega bombaža od Din 30

iz čiste volne Din 85.—, 65.—

moške triko hlače in majce:

bele in barvane od Din 23.—

moške pulovarje za 98.—, 70.—

nogavice, rokavice, volna.

C. Büdelfeldt, Maribor

Gosposka ulica 4.

Pozor!

Došla je ogromna zaloga zimskega blaga

v novo manufakturno in modno trgovino

Anton Petek, Celje

Prešernova ulica 21 — Dečkov trg

Ta trgovina, ki je popolnoma na novo založena, Vam nudi vse blago po **izvanredno nizki cenah!**

Velika izbira otročjih, ženskih in moških rokavic, nogavic ter zimskega perila.

Te dni se je pričela **prva velika prodaja ostankov.**

Ko pridete v Celje, se oglasite sigurno v to novo trgovino, kjer boste poceni in dobro postreženi! 1168

Čitateljem v pouk in zabavo.

Hitrostni rekordi.

Že naši predniki so trdili, da brzina ni nikaka coprnja in vendar je pred 60 leti še prevladoval v prometu voz. Kaj naj reče glede naglice človek 20. stoletja, ko slišimo ter čitamo dnevno o vedno novih hitrostnih rekordih.

V gimnaziji smo se učili, da je starorimski diktator Julij Cezar rabil, da se je vrnil iz Egipta nazaj v Italijo, 3 mesece; danes prevozi brzoparnik isto razdaljo v treh dneh. Napoleon je bežal iz Rusije in se je posluževal iz Varšave do Pariza najhitrejših konj. Bil je na cilju v 10 dneh; ekspresni vlak rabi za to 36 ur.

Voznja iz Evrope v Ameriko je trajala pred 100 leti 6—7 tednov; danes vozi parnik 6 dni, Zeppelin 3 dni.

Prvo avtomobilsko dirko so priredili v Parizu leta 1890. Največja brzina ob tej priliki, kateri se je čudil celotni kulturni svet, je znašala 12 km na uro.

Leta 1890 je vozila železnica z brzino 10 km; danes — 100 km.

Danes se ne čudi nikdo več brzinskim rekordom, ki rastejo od dneva v dan.

Leta 1913 je prejel francoski pilot Prevost krasno diplomo, ker je dosegel svetovni brzinski rekord 73 km na uro. Ob pojavu omenjenega rekorda je začelo časopisje tedaj ugibati, koliko časa bi rabil letalec za oblet sveta, ki je danes že nekaj vsakdanjega pri 519 km hitrostnem rekordu v zraku.

Iz Berlina na Dunaj je potrebovalo pismo pred 100 leti 10 dni. V 10 minutah prebrzi danes brzojavka celi svet.

Če pa pomislimo še na današnji radio-prenos, potem pa moramo priznati, da brzina sploh ne pozna mej. Novodobno življenje sili človeka k hitrosti, ki je postala že en poseben del razvoja človeštva.

Žganje ameriškega Rdečega križa.

V Franciji je na prodaj 100.000 ameriških galonov viskija (žganja), s katerim so napolnili velike tanke.

Tanki, kakor jih vidimo na železniških vagonih za prevažanje petroleja, ležijo v francoskem mestu Bordeaux.

Zgoraj omenjeni viski poseda zgodovino, ki pričena z vstopom Amerike v svetovno vojno. Amerikanskim četam, katere so nastopile pot v vojno, je poslal ameriški Rdeči križ nekaj lađij, ki so bile natovorjene z žganjem. Žganje je bilo v steklenicah, od katerih je bila vsaka zaznamovana z rdečim križem. Viski je priromal prepozno. Iz francoske luke Havre, kjer so ga izložili, ga niso niti zahtevali nazaj, ko je bila svetovna vojna končana. Francoska vlada niti znala ni, kaj bi naj počela s pošiljko. Enostavno jo je zaplenila kot pozabljeno vojno blago.

Trgovec Viktor Gaillard je kupil celotno pošiljko, a se je moral bridko prepričati, da Francozi niso šnopsarji.

Ko je še bila v Ameriki prepoved alkoholnih pijač dokaj let po vojni, so stopili v stik z omenjenim francoskim trgovcem švecarji. Trgovec Gaillard je bil prepošten, da bi se bil spustil v kupčijske posle s tihotapci.

Alkoholno blago je ostalo še naprej v skladišču. Ležanje je posebno dobro vplivalo na ameriški viski, kakor so to potrdili strokovnjaki, ki so poskusili žganje pred kratkem.

Pod sedanjim predsednikom Združenih držav Severne Amerike Rooseveltom je bila odpravljena alkoholna prepoved ali prohibicija.

Ob koncu prohibicije so se približali Gaillardu pošteni trgovci.

Francoz je bil med tem pretočil viski iz steklenic v tanke.

Če bi danes lahko dokazal, da gre za viski ameriškega Rdečega križa, bi ga lahko uvozil brez nadaljnjega brez vsake carine v Ameriko. S pretokom iz steklenic, ki so bile zaznamovane z rdečim križem, je uničil vsak dokaz. Vlaknil bi bil v svoj žep najlepši dobiček, da ni pretočil in bi imel v rokah zaznamovane steklenke.

Francoz Gaillard zbira danes bivše zaprisežene pristaniške delavce in skladiščnike v luki Havre, ki bi lahko potrdili, da je bil viski res pošiljka Rdečega križa.

Vsekakor upa Francoz, da se bo viski med iskanjem dokazov še boljše obležal in da bo prišel na svoj račun.

Nikakor pa ne bo smel čakati s prodajo žganja tako dolgo, da bi mogoče severnoameriške Združene države spet prepovedale uživanje alkoholnih pijač!

Nekaj o knjigah.

Najstarejša knjiga na svetu, Papyrus Prisse, je shranjena v Narodni knjižnici v Parizu. Knjiga je bila spisana leta 3350 pr. Kr. Našel jo je učenjak, po katerem je tudi dobila ime, v nekem grobu pri Tebah v Egiptu.

Največja knjiga na svetu je neki anatomski atlant. Knjiga je 1 m 90 cm visoka in skoraj 1 m široka. Ta anatomski atlant so tiskali od leta 1823 do leta 1830.

Najmanjša knjižica na svetu je velika komaj 10×6 mm. Knjižica je bila natisnjena v Padovi in vsebuje na 200 osmih straneh med drugim tudi še neobjavljeno pismo slavnega učenjaka Galileja iz leta 1615.

Najtežja knjiga na svetu je sv. pismo, ki ga je napravil neki mizar v Los Angelesu. Knjiga tehta 2200 kg. Debela je blizu 2 in četrt m.

Najbolj razširjena knjiga na svetu je še zmerom sveto pismo, ki je prevedeno na več kot 600 jezikov in narečij. Svetega pisma utegne biti dandanes kakih 6 sto milijonov izvodov.

Najstarejša mladinska knjiga, »Ezopove basni«, je izšla leta 1540.

Igralska strast.

Angleški kralj Jurij IV. je pred svojim 21. letom, ko je še bil princ valeški, zaigral čez 800.000 funtov šterlingov in je prav zavoljo tega poročil kasneje tako nesrečno princeso Karolino, da je mogel plačati svoje velikanske dolgov. Prav tako strasten igralec je bil Viljem III., ki je pri eni partiji plačal 4000 funtov.

Henrik VIII. je bil tako strasten igralec, da je večkrat zastavil svoje carinarne in je baje enkrat pri igri zaigral celo sloviti zvon cerkve sv. Pavla v Londonu.

Prav tak je bil tudi francoski kralj Henrik IV. Njegov kancler je moral vedno plačevati ogromne svote, ki jih je kralj zaigral.

O raznih bogatih plemičih bi lahko napisali debele knjige, kako so izgubljali svoje lahko pridobljeno očetovo in lastno premoženje.

Mazarin je igral na smrtni postelji. Ker je bil tako slab, da ni mogel držati kart, mu jih je moral držati nekdo drugi. — Neka starka je igrala s svojim nasprotnikom na bolniški postelji za svoje pogrebne stroške.

Mesečina ima čudno moč.

Mnogo ljudi je naziranja, da je trditev o posebnem vplivu mesečine na žive in mrtve stvari bajka. V zadnjem času pa znanost ugotavlja, da ta trditev ni brez podlage. Opozovanja so pokazala, da na primer ribe, ki jih obseva luna, prej razpadejo. Tudi na kamen vpliva luna. Nekemu dunajskemu listu poroča neka ugledna oseba:

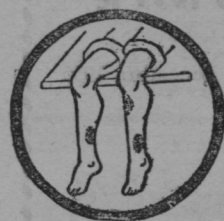
»Za časa svojega bivanja v Argentini sem imel večkrat priložnost opaziti, da je zadobilo sveže meso, ki je bilo izpostavljeno mesečini, zoprno in zeleno barvo, tudi okus takšnega mesa je bil neprijeten; zoprnega duha ni bilo mogoče odstraniti z nikako začimbo. Prav tako sem lahko ugotovil, da vpliva luna tudi na ribje meso, kakor tudi na druge organizme. Opazil sem žuželke, ki so se na primer skrivale pred luno in gledale, da stalno ostanejo v senci za drevesom. Na vsak način je gotovo, da ima domneva o škodljivem vplivu mesečine svojo podlago.«

Klobase in -kljukasti križ.

Nemške oblasti so pred meseci prepovedale zlorabo kljukastega križa, s katerim okrašajo podjetni trgovci klobase, torte, cigarete in slično. Toda prepoved je malo učinkovala. Zdaj je zaplenila policija v 107 berlinskih trgovinah okrašene preproge, ovratnice in blazine, okrašene s kljukastim križem. Namesto navadnega napisa »Samo četrte ure«, so bile te zaznamovane z geslom: »Deutschland, erwache!« (Nemčija, prebudi se!) Ker so blazine namenjene za popoldansko spanje, so oblasti sliatralle napis za izzivanje.

Separatorje (Milchenträumungsmaschinen) za 300 do 500 litrov v uri, v dobrem stanju, prodaja od Din 1800 dalje radi delne likvidacije mlekarne Bernhard, Maribor. 1140

Za stare zapuščene rane

na nogah (ulcus cruris). Po naših zdravstvenih institucijah je dokazano, da

„FITONIN“ zanesljivo in sigurno zaceli tudi najstarejše, kronične rane.

Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno „Fitonin“ dr. z o. z., Zagreb I-78.

323 Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Pozor!

Klobuke

dobite najcenejše pri trvdki

Bogataj & Jane

Maribor, Gosposka ulica 3.

Izdelki samo iz lastne tovarne. Oglejte si naše izložbe in cene. 999

Pozor!

Kupujte pri naših insercentih!

Moško perilo

- Din 21.— oksford srajca
- Din 24.— platnena srajca s cefir prsi
- Din 26.— flanel srajca
- Din 27.— skaut flanel srajca
- Din 38.— pike srajca
- Din 45.— touring srajca
- Din 17.— spodnje hlače dolge
- Din 20.— spodnje hlače kratke
- Din 65.— spalne srajce
- Din 26.— zimski triko srajca
- Din 23.— zimske triko spod. hlače.

TRGOVSKI GOM
Sternecki
TOVARNA PERILA • TI • OBLEK

Celje
št. 24

Veliki ilustrirani cenik zastonj. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Vaš denar ni v nevarnosti, če kupujete sadna drevesa in vinsko trsje le v znani in dobri drevesnici J. Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. Zahtevajte cenik! 1038

Za klobase krvavice in riževe izdelujemo specialno dišavno mešanico, katera daje klobasam dober okus in prijetno aromo. Ako hočete imeti res dobre klobase, poslužujte se »Aromatina«. — Glavna zaloga »Aromatin« dišavne mešanice: **Adria Coloniale, Filip Šibenik, Ljubljana.** — Zahtevajte »Aromatin« pri Vašem trgovcu. Za poskusne vzorce vpošljite 3 D v znamkah. 1108

Družinska pratika!

Izredno lepo opremljena je že na prodaj. Dobite jo v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Trgovci dobite izreden popust. — Predno kupite drugod, vprašajte pri Tiskarni sv. Cirila.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglišču Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso voto nazaj. Teh vlog imamo preko 1.500.000 Din.

Vse denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
TVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje se-
be, svojce in svoje imetje le pri naši za-
varovalnici. 167

Koledar Slovenskega gospodarja

Iz tehnike
Dimnikarski predpisi
Pravica revnih
Zastaranje pravic
Kako se pozna starost govedi
Praktični nasveti za ohranitev Vašega zdravja
Nega zob
Sejmi za Stajersko, Koroško in Prekmurje
Sejmi na Kranjskem
Tabela: Kako se določi vsebina debel in
hlodov na podlagi dolž. in srednjega
premera
Tabela: Kako se izračuna kubična mera
okroglih debel ali klad

Vsebina koledarja Slovenskega gospodarja za leto 1935 je sledеча:

Kalendarij od oktobra 1934 do decembra 1935
Vremenski ključ
Cirilica in latinica
Poglavarstvo katoliške cerkve
Vladarska hiša Jugoslavije
Jugoslavija v številkah
Države vsega sveta
Poštne pristojbine
Plačevanje kmetijskih dolgov
Denarstvo
Denar in delo naj se izplača v sadjarstvu
Nova doba v hmeljarstvu
Zatiranje sadnih škodljivcev
Zatiranje plevla — zvišanje pridelka
Globoko oranje pomnoži rodovitno zemljo
Koliko in v čem se izplača pokladanje tečnih
(močnih) krmil kravam molznicam
Nekaj o naprednem čebelarstvu
Kako se mešajo umetna gnojila
Tabela kubičnih metrov okroglega lesa drevesa
Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih
sežnjev v hektare, are in kvadratne metre
Tabela: Koledar brejosti
Tabela: Koliko časa traja pojatev pri domačih
živalih
Tabela: Razmerje med živo težo in težo za-
klane živine
Tabela: Pri zaklani živini dobimo v odstotkih
k živi teži
Tabela: Prejemki } za 12 mesecev
Tabela: Izdatki }
Tabela: Zapisnik delavcev in njih plače, 6 strani
Tabela: Zapisnik plače v blagu in delu, 2 strani
Tabela: Zapisnik živalskega prirastka, 4 strani
64 strani praznega, črtanega papirja

Vsebina sama že sili vsakega razumnega gospodarja, da si kupi ta koledar. Poleg te vsebine je pa koledar tako urejen, da služi kot povsem zadostna knjiga za vse kmetijsko knjigovodstvo in vse beležke, ki si jih v kmetiskem gospodarstvu mora vsakdo zapisovati, da ima vse v redu.

Zunanja oprema koledarja, ker je vezan v celo platno, ima priložen svinčnik, na robu odtisnjeno mero, znotraj pa močen denarni predal, je prvovrstna. Cena koledarja je Din 10.—. Po pošti ga pošljamo za Din 11.—. Najbolje je, da pišete po koledar, dobite položnico in plačate Din 11.—, ali pa nam v pismu pošljete znamk za Din 11.—. — Organizirajte skupna naročila! Kdor bi bil pripravljen to prevzeti, naj se javi!

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih
.. .. obrestnje najboljše.
Denar je pri njej naložen po-
.. .. polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-
zerv in hiš nad 5000 članov-po-
sestnikov z vsem svojim pre-
.. .. moženjem!